

S. A. D. R.

PUBLIICAȚIUNE DE TEATRU ROMÂNESC

ALLEGRO,
MA NON TROPPO

COMEDIE IN 3 ACTE

DE

I. MINULESCU

EDITURA SOCIETĂȚII AUTORILOR DRAMATICI ROMÂNI

ALLEGRO, MA NON TROPPO

COMEDIE IN 3 ACTE de I. MINULESCU

„Pleacă berzele”, Lulu Popescu, Omul care trebuie să moară, Manechitul sentimental și acum „Allegro, ma non troppo”. Iată, numai singură activitatea dramaturgică a lui Ion Minulescu, ar putea să dovedească existența unui teatru original românesc cu toată interesata, în ori caz neexplicabila, proastă a câtorva!

Și Minulescu nu este la ultima sa piesă. Nici n'a apucat să prezinte Teatrului Național lucrarea sa ce față și a și început să povestească subiectul *Amantului anonim*. — Pașiune și entuziasm! Una provoacă pe celălalt și teatrul câștigă în fiecare an câte o piesă nouă!.. Și o piesă a lui Minulescu înseamnă un pas înainte spre perfecțiunea arhitectonică pe care o cere teatrul mai mult ca oricare gen literar.

Publicațiunea noastră de teatru românesc, începând cu *Păcătoșii* este fericită că și poate urma programul de activitate ce și l'a propus, dând în întregime noua comedie a lui I. Minulescu, *Allegro, ma non troppo*, nu numai ca piesă românească următoare ce s'a reprezentat, ci și pentru minunatele-i însușiri de comedie ce culminează, după cum e și firesc, în ultimul act

O frumoasă și înțelegătoare cronică a scris d-l Iosif Nădejde asupra acestei comedii în „Adevărul” pe care ne îngăduim s'o reproducem pe deantregul spre mai buna lămurire a cetitorului:

„Puțin ar lipsi ca noua lucrare dramatică a d-lui Ion Minulescu să ia înfățișarea unui proverb, în felul proverbelor lui Musset, pe cari centenarul romantismului le recheamă în câmpul actualității literare. Chiar și ca titlu i s'ar potrivi unul din repertoriul lui Musset: „Să nu zici vorbă mare! „Adică să nu juri niciodată că vei face sau nu vei face ceva, înainte de a fi fost pus realmente în situația presupusă. Fiindcă poetul *Romanelor* vorbește în teatru, ca un determinist. Scriitorul dramatic trebuie să se inspire din viața reală, și viața își are legile ei, mai tari decât plămăuirile intelectuale. Și d-l Minulescu demonstrează, cu grație însă și cu fantezie, ca și cum ar desvolta un proverb :

Bogatul Titu Micșoreanu, de pildă, e incredințat că dacă și-ar prinde soția cu un amant, i-ar ucide pe amândoi. Mai exigent chiar decât personajul lui Dumas care recomanda că femeia care înșală să fie ucisă, el e convins că i-ar ucide

pe amândoi, fiindcă... (o întreagă argumentație). Amicul său însă, scriitorul Ion Marian, e de altă părere. El ar ierta și nu-și recunoaște dreptul de a ridica viața unui semen al său.

Din pricina aceasta, cei doi prieteni cari lucrează împreună la o piesă de teatru, în care subiectul e un adulter, nu se pot înțelege în privința încheerii ce cată s'o deie piesei. Micșoreanu vrea ca soțul-ultragiat să-i omoare pe amândoi; Marian vrea ca soțul să ierte, fiindcă așa se întâmplă de obicei în viață.

Și iată că viața însăși se însărcinează să-i pună de acord.

Micșoreanu întorcându-se într'o zi dela vânatoare cu pușca în mână, își găsește soția în brațele... lui Marian. Furios îndreaptă pușca spre ei, ochește, dar... nu poate să tragă. E peste puterile lui. Va ierta deci sau își va ceda nevasta amantului. Scena încheie actul II. Ar fi, se înțelege, o scenă de dramatism profund. Dar d. Minulescu n'are nici o stimă pentru separația genurilor și a pregătit atât de bine pe spectatori să vadă pe trușorul și sanguinarul soț incapabil de acțiune în clipa când ar fi să omoare, în cât scena ia o înfățișare de comedie.

Cei doi amanți, după ce au văzut moartea cu ochii și după ce au scăpat teferi, incredințezi pe Micșoreanu că totul n'a fost decât o farsă, că a înscenat un adulter fictiv numai pentru a-l convinge pe el că bărbatul înșelat nu trebuie să omoare.

Soțul se lasă convins — care soț, în asemenea împrejurări, cere altceva? — și acum cade de acord cu colaboratorul său în privința sfârșitului ce urmează să dea dramei pe care o scriu împreună.

Viața corijează-astfel atitudinile pe cari le luăm în viață. Sanguinarul teoretic Micșoreanu, pus în fața adulterului soției sale, ajunge o cărpă. În acelaș timp Coțuța, nevasta lui, care visează cu o adevărată voluptate, grație influențelor

livrești, să fie ucisă alături de amantul ei, căci moartea comună e supremul legământ de dragoste, după ce vede moartea cu ochii, renunță la visurile ei romantice și nu mai vrea să fie omorâtă!

Dar sunt și bărbați cari în situații identice, omoară. E foarte adevărat. De pildă, Coțuți, omul de afaceri al lui Micșoreanu. El a tras în nevasta lui și în vârul ei. Noroc că nu i-a nimerit! Dar iată-l acum cât e de nenorocit și de păcătos. Și apoi, el e un om de rând, un samsar, o brută mai apropiată de animalitatea instinctuală. Se pare că d. Minulescu

I. MINULESCU

574 327

P E R S O A N E L E

<i>Ion Marian, autor dramatic (35—40 ani)</i>	D-nii	POP MARTIAN
<i>Titu Micșoreanu, milionar</i>	„	I. SĂRBUL
<i>Domnul Cuțui, samsar (60 ani)</i>	„	I. MORȚUN
<i>Zaharia, servitor (50 ani)</i>	„	V. ROMĂNO
<i>Un jandarm rural (30 ani)</i>	„	* * *
<i>Cocuța Micșoreanu (30 ani)</i>	D-nele	MARIOARA ZIMNICEANU
<i>Doamna Noemi (30 ani)</i>	„	TOTO IONBESCU
<i>Florica, servitoare (25 ani)</i>	„	NELY ANDREBESCU

Dirrecția de Scenă: V. Bumbescu.

Pictor-Decorator: Traian Cornescu.

Director General al Teatrului Național din București: Al. Hodoș.

Copyright by Ion Minulescu, 1927.

*Toate drepturile de traducere, reproducere și reprezentare
rezervate pentru toate țările.*

ACTUL I

Scena reprezintă biblioteca unui om bogat. Rafturile pline de cărți legate luxos, se ridică până în tavan. O ușe și o fereastră pe cele două laturi ale încăperii. Un birou masiv cu incrustațiuni de bronz, iar pe birou, o călimară monumentală, și un telefon. O canapea și două foteluri englezești de piele roșie.

La ridicarea cortinei, Ion Marian, stă răsturnat într-un fotel și citește un ziar, care îi acopere aproape întreaga figură, iar Titu Micșoreanu, călare pe ultima treaptă a unei scări mobile, cercetează cu atenție un volum gros, ale cărui file, abia atunci le taie.

SCENA I.

ION și TITU.

TITU, *plictisit*. — Nu e.

ION, *fără să-i dea prea multă atenție*. — Ce să fie ?

TITU. — Francisca de Rimini.

ION. — Poate n'o ai.

TITU, *vexat*. — Cum să n'o am ?.. *grav* Tu nu vezi ce am eu aici ?.. *Începe să numere volumele din raftul bibliotecii*, unu, două, trei, patru, cinci, șase, șapte, *numără apoi și volumul de pe genunchi*, și cu asta, opt... Shakespeare complect... Nu cunoști ediția asta ?

ION, *ironic*. — Ediția ?.. Parcă era vorba de Francisca de Rimini ?

TITU, *intrigat*. — Ce vrei să zici ?

ION, *calm*. — Francisca de Rimini, nu e de Shakespeare.

TITU, *neîncrezător*. — Nu se poate.

ION, *în bătaie de joc*. — Dacă e așa, mai caut-o... Cine știe ?.. Poate ai s'o găsești... Tot n'ai tu altce-va mai bun de făcut...

TITU, *după o pauză, cu vocea demolată*. — Și... de cine zici tu că e Francisca de Rimini ?

ION, *pretios*. — A ! Uite, vezi... Precis, nu ți-ai putea spune nici eu, de cine anume este... Știu numai că dela Dante și până la domnul Pierre Mortier, toată lumea a scris câte o Francisca de Rimini... afară de Shekespeare, bine înțeles...

TITU, *contrariat*. — Atât mai rău pentru el... Când al norocul să pui mâna pe așa subiect, nu trebuie să-l scapi... sfârșitul mai ales... *plească din buze*. Grozavă lovitură de teatru... Nu... Ce zici ?

ION, *plictisit*. — Daaa... pe vremea aceea, o plesă de teatru, se putea sfârși foarte bine și așa...

TITU, *după o pauză mai lungă, în care timp a așezat volumul de pe genunchi, în raft ; se coboară de pe scară*

și se apropie de Ion șoptindu-i misterios la ureche. Dacă i-am omorâ și noi pe amândoi ?..

ION, *protestează plictisit*. — Nu, nu... Asta nu se poate.

TITU, *insistând*. — Ascultă-mă pe mine... Hai să-l omorâm pe amândoi.

ION, *dezgustat*. — Fă-mi plăcerea și nu mai insista.

TITU, *ridicând tonul*. — Ba dacă e așa, insist... Și-am să-ți explic pentru ce.

ION, *din ce în ce mai plictisit*. — Nu, nu... Te rog... Fără nici o explicație. Dacă ții cu or ce preț, omoară-l tu singur și pe mine lasă-mă 'n pace.

TITU, *mâhnit*. — Am înțeles... Iar ești rău dispus... Or, cum se zice ?.. „genus iritabile ?”

ION. — Da, da... Chiar așa...

TITU, *cu aer de reproș*. — Ei, vezi cum sunteți voi scriitorii ?.. Incurcați lumea cu tot felul de năsbâții, și pe urmă, dați bir cu fugiții... Eu însă, nu pot admite așa ceva... Eu nu mi-am părăsit nici odată asociații... Pentru mine, o tovarășie, este un lucru sfânt... Dacă ai ști tu câți golani s'au pricopsit de pe urma mea !.. *Ion îl privește nedumerit*. Da, da... Chiar așa... Ai te rog, încredere în mine și-ai să vezi ce bine are să fie !..

ION, *ironic*. — După cum văd, ți-ai pus în gând să mă pricopsești și pe mine.

TITU, *convingător*. — Și de ce nu ?.. Nimic mai simplu. Dacă m'ascuți pe mine, într'un an, doi, te fac om de câte-va milioane.

ION, *resemnat*. — Nu-ți mai pierde vremea și cu mine... Eu n'am nici o tragere de inimă, pentru așa ceva...

TITU, *demonstrativ*. — Eh !.. Parcă afacerile, cu inima se fac !.. Cu creerul, dragă, nu cu inima... Ce e creerul altceva decât tot un fel de negustorie ?.. Un creer care nu rentează, este o afacere ratată... Trebuie să-l pui numai de cât la remorca altora... Tu nu vezi unde au ajuns azi, societățile anonime pe acțiuni ?..

ION, *ironic*. — Cum nu !.. Consiliile de administrație încasează și acționarii rabdă.

TITU, *vexat*. — Ei vezi ?.. De ce vorbești cu atâta ușurință, de lucruri de care habar n'ai ?..

ION, *vehement*. — Dar tu ?.. Tu de ce îți cu tot dinadinsul să faci și piese de teatru ?.. N'ai făcut destule milioane ?.. Ce mai vrei ?..

TITU, *pe acelaș ton*. — Apoi, dacă e vorba să discutăm serios, mi se pare că milioanele mele, fac ceva mai mult, ca piesele tale de teatru. Ba nu, zeu !.. Ce mare lucru, e să scrii ?.. Toată lumea știe să scrie azi.. Nu vezi c'au început să scrie și analfabeții ?..

ION. — Dacă e așa, ce mai aștepti ?.. Bani ai destul.. Slavă domnului ! Cumpără-ți hârtie, cerneală și penețe... și scrie... scrie domnule, dacă știi să scrii, că doar, nu te împiedică nimeni.. *sentențios*. Scrie singur însă.. fără colaborator..

TITU, *schimbând vorba*. — Ei, las'că lucrurile astea, o să le discutăm noi altă dată.. Într'o zi când o să fi mai bine dispus.. Eu nu sunt grăbit.. Pot să mai aștept.. Pe mine, așteptarea nu mă enervează.. Dacă ai ști tu, cât am așteptat eu până s'ajung al care sunt astăzi.. *scoate portfiguretul*. Vrei o țigare ?.. *ți oferă o țigare de tot*. Uite ! Asta e o havană veritabilă.. *Ion se codește s'o ia*. Ia-o, ia-o, că e grozavă.. E o „Corona dublă”.. Din astea, să știi că nu fumez de cât la zile mari.. *Ion ia țigarea*. Mă costă o sută opt zeci de lei bucata.. Le aduc prin curier diplomatic.. *i-o aprinde*. Ei !.. Ce zici ?.. Așa e că e bună ?.. *Ion face semn afirmativ cu capul*. Mi-era teamă că n'o să-ți placă.. *Ion tace*. Ei, hai !.. Nu zici nimic ?.. Fă-mi și mie un compliment.. Ce dracu !..

ION. — Eh !.. Dacă loviturile tale de teatru, ar fi ca țigările astea de foi !..

TITU, *revenind la ideea sa fixă*. — Ba nu zău !.. Dece n'ai vrea să-i omorăm pe amândoi ?

ION, *cu autoritate*. — Fiind-că e absurd !.. Tu nu-ți dai seama ? In zilele noastre, un bărbat inteligent, când își prinde nevasta cu altul, n'o mai omoară.. O iartă..

TITU, *nedumerit*. — O iartă ?

ION. — Bine n'țeles.. O iartă, sau în cel mai rău caz, divorțează..

TITU, *reflectând*. — Hm !.. Da !.. Ar fi și asta o soluție.. Nu zic.. dar în piesa noastră, o prinde ca cel mai bun prieten al lui.

ION. — Cu atât mai bine.. I-o trece lui ca o supremă dovadă de prietenie.. Tu n'ai citit „de Amicitia” a lui Cicerone ?

TITU, *holbând ochii*. — Cicerone ?.. Așa spune Cicerone ?.. *pauză*. Regret.. Dar eu nu sunt de părerea lui.. *revenind*. Cu toate că.. la drept vorbind.. mie n'are de ce să-mi fie teamă.. *confidențial*. Știi că Noemi, e văduvă..

ION, *surprins*. — Noemi ?.. Asta care mal e ?.. Una nouă ?..

TITU, *cu mândrie*. — Ei, da !.. Una nouă.. Te supără ?.. Iartă-mă.. Credeam că, dacă nu altceva, amantele unui milionar, te-ar putea interesa ceva mai mult ca ideile lui despre teatru.

ION, *măgulitor*. — A, nu !.. despre amantele d-tale, n'am nimic de zis.. E drept că, personal, n'am cunoscut încă, nici una din ele.. Dar dacă sunt cu adevărat, acelea pe care mi le-ai spus.. *plecându-se reverențios*. A tout Seigneur, tout honneur..”

TITU, *îngâmfat*. — Chiar alea dragă !.. Exact alea pe care îți le-am spus.. Vezi tu.. Mie nu mi-e rușine să spun cu cine trăiesc, fiind-că eu știu s'aleg.. da, da.. În privința asta, să știi că nu mă dau pe nimeni.. nici chiar pe tine.. Eu bunioară nu te-am întrebat, fiind-că sunt om discret.. dar dacă te-ași întreba, sunt sigur că te-ai jena să-mi spui cine este amanta ta.. Așa e c'am ghicit ?.. Ba nu, zău.. Cu ce fel de femeji trăiești voi, scriitorii aștia ?..

ION, *ironic și jenat în acelaș timp*. — Hm !.. De !.. Știi și eu cum să-ți spun.. Cu ce găsim și noi, pe ici, pe colo.. Mai bine zis, cu ce rămâne de pe la alții..

TITU, *cu compătimire*. — Prost.. Prost de tot, dacă e așa..

ION. — Eh !.. Ce vrei dragă ?.. Noi nu ne putem permite nici un fel de lux sentimental.. Nu putem monopoliza nici măcar femea pe care o iubim.. In cel mai fericit caz, ne mulțumim s'o facem pe din două cu altul..

TITU, *cu desgust*. — Și știi de ce-i așa ?.. Fiind-că majoritatea amanților din zilele noastre, sunt lipsiți de orice amor propriu.

ION, *oprindu-l*. — Stai, stai !.. Nu te mai aprinde de geaba, că exact acelaș lucru, se poate spune și de majoritatea încornoraților din zilele noastre.

TITU, *cu autoritate*. — Tocmai fiind că e așa, eu vreau ca încornoratul din piesa noastră, să salveze prestigiul tutulor bărbaților înșelați..

ION, *ironic și autoritar*. — Imposibil !.. Asta este o soluție pașoptistă.. Nu mai cadrază cu mentalitatea din zilele noastre.. Nu simți că așa ceva, miroase a mucigai ?.. *ridică tonul*. Ce fel de autor dramatic, vrei să fi d-ta ?.. Din ce trebuie să se inspire artistul adevărat ?.. Din ereziile trecutului, sau din realitățile prezentului ?

TITU, *încolțit*. — Depinde.. din ce crede că este mai bine.

ION. — Nu dragă.. Te nșeli.. Adevăratul artist, e produsul vremii în care trăiește.. Așa a fost de când lumea..

TITU, *bănuitor*. — Se prea poate.. Eu însă, dacă-ar fi să-mi prind nevasta cu cel mai bun prieten al meu..

ION, *tresărind îi tae vorba brusc*. — Dă-mi voie !.. Nu uita însă, că cel mai bun prieten al tău în momentul de față, sunt eu..

TITU, *foarte sigur*. — A, nu.. că nevastă-mea, nu e genul tău.. Bănuesc eu cam ce trebuie să-ți placă ție.. Dar, fiind că veni vorba, e bine să se știe.. Eu li omor pe amândoi.. Scurt și coprinzător..

ION. — Foarte bine.. N'ai decât să-i omori.. Omoară-l însă și în piesă, tot singur.. fără mine..

TITU, *în bătae de joc*. — Eh, poftim !.. Parc-ai fi adventist ! Zău așa.. Ți-e frică să tragi cu revolverul.. Ia te uită la mine.. *tace gestul ca și cum ar trage*. Pac !

Pac!.. Și cad amândoi... Unul la dreapta și altul la stânga... Eu parcă-l și văd întinși pe podele...

ION, *insinuant*. — Și dacă nu i-a foc revolverul?..

TITU. — Eh!.. Parcă trebuie numai de cât să-i omorâm cu revolverul?.. La nevoie îi putem omorâ cu un pumnal...

ION. — Sau tot așa de bine, cu indiferența...

TITU. — A, nu... că numai cu indiferența, nu putem precipita desnodământul... Cum vrei să lăsăm acțiunea piesei să lanțezească tocmai în punctul ei culminant?.. Asta e dramă domnule!.. Dramă, nu comedie de salon, ca alea pe care le scrii d-ta singur... Nu simți că subiectul ăsta trebuie să se sfârșească cu moarte de om?.. Și încă repede... repede de tot... să fie, așa ceva, cum zise italianul: „Allegro”... „Allegro porco Dio!”

ION, *zâmbind ironic*. — „Allegro”, da... „Allegro ma non troppo”.

TITU, *care nu pricepe*. — Adică, asta cum vine?

ION. — Vine cam așa cum zici tu... Repede, repede... Dar nici prea repede de tot, că iar nu e bine...

TITU, *râzând cu poftă*. — Ei, nu! C'ași vrea să văd și eu, ce fel de repede o mai fi și asta. *In momentul acesta Florica apare pe ușe cu tava cu ceștile de cafea. La vederea ei Titu tresare iluminat de o idee nouă.* Stai că mi-a venit o idee... Hai să vedem care din noi are dreptate. *Floricii.* Ia ascultă Florico... Ce-ai face tu dacă-ai fi bărbat?..

SCENA II.

Aceiași, FLORICA.

FLORICA, *surprinsă de întrebarea bruscă a lui Titu se oprește pe loc*. — De!.. Știu și eu?..

TITU, *aprinzându-se*. — Cum nu știi fă?.. Uită-te la mine... Ce ți-ai prironit ochii în ceștile de cafea?.. N'auzi ce te'ntreb eu? Ce-ai face dacă-ai fi bărbat?

FLORICA, *din ce în ce mai nedumerită*. — Dacă-ași fi bărbat?.. Eu?..

TITU. — Ei, da!.. Tu... Dacă-ai fi bărbat, nu te-ai însura?.. Nu ți-ai lua nevastă?

FLORICA, *cu filosofia omului simplu*. — Poate.. Nu zic ba!.. dacă ași găsi o femeie de ispravă cum sunt eu...

TITU, *nerăbdător*. — Bine, bine... să zicem c'ai găsi una, așa cum ești tu... Vorba e, dacă ai fi bărbat, te-ai însura!.. Nu?..

FLORICA. — Apoi dacă așa a lăsat Dumnezeu... Cum o să trăiască bărbatul fără muiere, conașule?

TITU. — De sigur... Așa zic și eu... Dar, dacă ai fi însurat și ți-ai prinde nevasta cu cel mai bun prietin al tău, ce-ai face? *Florica privește nedumerită. Titu țipă la ea.* Ce-ai sgâiat ochii la mine, fă?.. Uită-te 'n fundul conștiinței tale... N'auzi ce te 'ntreb eu?.. Ce-ai face dacă ți-ai prinde nevasta cu cel mai bun prietin al tău?..

FLORICA, *zăpăcită*. — Ce să fac?.. Dacă așa mi-a fost scris mie, să le fie de bine și lor...

ION, *intervenind grăbit*. — Bravo Florico!..

TITU, *furios*. — Cum fă?.. Nu i-ai omorâ pe amândoi?

FLORICA, *coprinsă de teamă*. — Ba să mă ferească Dumnezeu! Atât mi-ar mai trebui... să intru și'n păcat...

ION. — Nu ți-am spus eu? Asta e singura soluție.

TITU, *din ce în ce mai furios*. — Ia taci domnule din gură, că acum vorbesc eu... *Florichei.* Ia ascultă Florico... Cum se poate, să vorbești așa ca o proastă?.. Gândește-te bine... E vorba de nevastă-ta... fiind-că în cazul de față, tu nu mai ești femeie... ești bărbat: și nevasta ta, e o ticăloasă... te 'nșeală cu altul... Cu cel mai bun prietin al tău... Și tu nu le faci nimic?.. Nimic?.. Nimic?.. *Florica tace.* Răspunde fă... N'auzi ce te'ntreb?..

FLORICA, *bălbâindu-se*. — Apoi, conașule.. Să mă ertați... dar eu ca femeie ce sunt, pot să jur cu mâna pe sfânta cruce... că nevasta când își înșeală bărbatul... îl înșeală fiind că are de ce...

TITU, *isbugnind*. — Eși afară mai repede... Eși. *Florica se întoarce spre ușe zăpăcită cu tava cu ceștile de cafea în mână.* Stai pe loc... Unde te duci cu cafelele?.. Lasă ceștile pe masă. *Florica execută ordinul.* Așa... Acum sterge-o și să nu te mai ved în ochi. *Florica ese.*

SCENA III.

ION și TITU.

ION, *vesel*. — Va să zică... două contra unul...

TITU, *plăcut*. — Ce e aia? Două contra unul?..

ION. — Nu văzuși?.. Rezultatul votului...

TITU. — Ei, ași!.. Asta e vot?.. Pe voturile servitoarelor contezi d-ta?

ION. — Și de ce nu? Pretinzi doar că ești democrat... Te știam partizan al votului universal...

TITU. — Da, dar nu până aici... Să nu 'ntindem prea mult coarda votului universal, că iar nu e bine... Servitorii, mai ales când sunt femei, să facă bine să-și vadă de treaba lor...

FLORICA, *în momentul acela Florica apare cu capul prin ușa pe care abia a crăpat-o*. — Conașule.

TITU, *zărind-o, furios*. — Eși afară!.. N'ai auzit?..

FLORICA, *în aceeași poziție*. — A venit domnul Cuțui.

TITU, *recăpătându-și de odată buna dispoziție*. — Da? A venit Cuțui?.. Foarte bine.. Să poftescă... Adu-l încoace mai repede, *capul Florichei dispare. Titu țipă la Ion.* Stai domnule, că nu s'a 'nchis încă urna... Mai sunt ceva votanți și pe afară... S'așteptăm să se pronunțe și ei... S'auzim ce spune și Cuțui... că doar ăsta... de!.. Nu e servitor... E cetățean veritabil... cu drept de vot... Are și carte de alegător...

SCENA IV.

Aceiași, CUTUI.

TITU, *lui Cuțui care a intrat*. — Bravo Cuțui... Ai căzut cum nu se putea mai bine... Ia loc și ascultă... *Cuțui rămâne în picioare lângă ușe.* Ce mă? Nu vrei să stai?..

CUTUI. — Mulțumesc, coane Titule... Dar, vedeți... sunt cam grăbit...

TITU, *glumeț*. — Lasă, lasă, că asta e o meteahnă a ta... de când te știi, tot grăbit ești... Nu te mai grăbi Cuțui, că domnul de colo, *arată pe Ion*, spune că omul care se grăbește, greșește...

CUTUI, *filosofic*. — Apoi, câte odată, cam așa e, coane Titule... Că d'acolo vine și vorba aia, că graba strică treaba... Dar, vedeți că, nu-i tot deauna chiar așa...

TITU. — Apoi, o fi, n'o fi așa... tu să-mi spui mie acum alt ceva... Ascultă mă Cuțui... Tu ești om însurat. Nu ?.. *Cuțui holbează ochii la el și nu răspunde*. Ce te uii așa la mine, mă ?.. Tu n'auzi ce te 'ntreb ?..

CUTUI. — Ba de auzit, aud, coane Titule... Dar nu prea înțeleg ce fel de întrebare e asta...

TITU. — Cum, ce fel de întrebare ?.. Ești, or nu ești însurat ?.. Uite... Vrea să știe și dumnealui, *arată pe Ion*, domnul de colo...

CUTUI, *se închină nedumerit*. — Doamne, maica domnului !.. Imi pare rău, coane Titule... dar eu venisem pentru o afacere serioasă...

TITU. — Bine, bine... Afacerea aia, s'o lăsăm mai pe urmă, c'avem timp destul.

CUTUI. — Nu se poate, coane Titule... E ceva presant... zău, așa... Credeți-mă...

TITU, *restindu-se la el*. — Ia ascultă-mă, Cuțui... Presant pentru mine în momentul de față, e alceva... Înțelegi ori nu ? Ia te uită la domnul de colo, *arată pe Ion*. Il vezi ?.. Știi cine e dumnealui ?.. *Cuțui face semn din cap negativ*. Ce ?.. Nu-l cunoști ?.. De loc ?.. De loc ?.. *lui Ion*. Văzi domnule ?.. Nu te cunoaște ?.. Cine te cunoaște pe d-ta la București ?.. Nimeni... *lui Cuțui*. Tu n'ai auzit de unu : Ion Marian ?.. Scriitor... Autor dramatic... *Cuțui repetă gestul*. Unul care face piese de teatru... Tu n'ai fost nici odată la teatru ?..

CUTUI. — Apoi mie de teatru 'mi arde, coane Titule ?..

TITU. — Ei, lasă, lasă, că la iarnă, am să-ți dau eu bilete să te duci gratis...

CUTUI. — Vă mulțumesc... Să trăiți...

TITU. — Ei, vezi că ncepi să 'nțelegi de ce e vorba ?..

CUTUI, *misterios*. — Nu cum-va, o avea și dumnealui, nevoie de...

TITU. — Nu mă, că nu e ce crezi tu... dumnealui e un prietin al meu... Cel mai bun prietin al meu... Colaboratorul meu... adică asociatul meu într'o afacere nouă... O afacere însă, de altă natură... Cu dumnealui, nu fac afaceri ca cu tine... Nu discut nici bursă, nici grâne, nici petrol... Cu dumnealui discut lucruri înalte... combinații abstracte, afaceri pe care nu sunt de nasul tău... Cu dumnealui, fac o piesă de teatru...

CUTUI, *ușurat*. — Despre partea mea, să fie într'un ceas bun...

TITU. — Apoi așa credeam și eu că are să fie... Numai că... dumnealui, nu prea are încredere în mine...

CUTUI, *cu ton sfătător ai Ion*. — Vai de mine !.. Se poate așa ceva domnule ?.. Vă rog s'aveți toată incre-

derea în conu Titu, că ce spune dumnealui, parcă e literă de Evanghelie...

TITU. — Așa e mă Cuțui, că eu am totdeauna dreptate ?.. Spune-ți și tu, că pe mine nu mă crede... Spune-i bunioară, ce-ai face tu, dacă ți-ai prinde nevasta cu cel mai bun prietin al tău ?..

CUTUI, *se cutremură, apoi după o clipă răspunde bâlbâit*. — Vai de mine coane Titule... La așa ceva, nu m'aș fi așteptat pentru nimic în lume...

TITU, *calmându-l*. — Stai mă Cuțui, c'asta fuse numai așa, o vorbă.

CUTUI, *neîncrezător*. — Așa o fi, coane Titule... Nu zic... Dar, e vorbă și vorbă...

TITU. — Ține-ți firea mă Cuțui... Nu te zăpăci așa repede, că doar te știi om cu scaun la cap... Tu n'auzi ce te 'ntreb eu ? Ești, or nu ești, om însurat ?

CUTUI. — Sunt, coane Titule... Cum să nu fiu ?.. Dv. nu știi ?.. Ce mă mai întrebați ?.. Om însurat, cu cununie...

TITU. — Foarte bine... Asta am vrut să știu și eu, *lui Ion*. Auzi-și domnule ?.. Cuțui este om însurat... Un om cum ar fi bunioară personajul nostru din piesă.

CUTUI, *intervenind brusc*. — Coane Titule... Nu vă supărați... Dar personajul ăla, cine e ?..

TITU, *liniștindu-l*. — Nu e nimeni mă... E numai cine-va, care ar putea să fie... Un om, ca tine... că mine... ca dumnealui de colo... *luându-și seama*. Ba ca dumnealui, nu... fiind că dumnealui nu e însurat...

CUTUI, *satisfăcut*. — A, ha... Am înțeles... Va se zică, persoană serioasă... Familist cum s'ar zice...

TITU. — Exact... Eh !.. Vezi că nu e ce-ți închipuise-și tu ?.. Acum iată și de ce e vorba... Dacă ai fi tu bunioară persoana aceea... și dacă, doamne ferește... s'ar întâmpla să-ți prinzi nevasta cu cel mai bun prietin al tău... Ce-ai face ?..

CUTUI, *nedumerit*. — Eu ?..

TITU. — D'apoi, cine ?.. Eu ?..

CUTUI, *încurcat*. — Nu... Dar... vreau să zic... *se scarpină după ureche*. Știi eu ?.. Depinde...

TITU. — Cum, depinde mă ?.. De ce depinde ?..

CUTUI. — De ce ?.. Cum să spun ?.. *brusc*. Dv. ce-ați face ?..

TITU, *aprinș*. — Cum, ce-ași face ?.. Mă mai întrebi ce-ași face ? I-ași omorâ pe amândoi...

CUTUI, *spieriat*. — Nu mai spuneți... Pe amândoi de odată ?

TITU. — Sigur... Nu-ți sunt amândoi dușmani ?.. Nu lucrează amândoi la fel contra intereselor tale familiare ?..

CUTUI, *convins pe jumătate*. — Așa e... Aveți dreptate...

TITU. — Apoi dacă am dreptate, ce mai aștepti ?.. Răspunde ce-ai face.

CUTUI, *hotărât*. — Ce-am făcut totdeauna coane Titule... Ce ziceți Dv., aia fac și eu...

TITU, *triumfător*. — Ii omori va se zică !.. *Cuțui face semn din cap afirmativ*. Pe amândoi ?.. Nu ?..

CUTUI. — Pe amândoi, coane Titule... Când vă dau cuvântul meu !.. Doar nu mă cunoașteți de eri, de alături...

TITU, *lui Ion cu satisfacție*. — Auzi-și domnule ?..

Paritate de voturi... *lui Cuțui*. Bine Cuțui... Acum du-te că n'am timp de pierdut cu tine. Pentru afacerea aia, să treci mâine.

CUȚUI. — Nu se poate, coane Titule... Mâine e prea târziu...

TITU. — Treci atunci, mai spre seară...

CUȚUI. — Ce tot vorbiți, coane Titule?.. Dacă nu dăm arvuna până la ora șase, se duce dracului fabrica de macaroane...

TITU. — Aaa !.. De fabrica Grecului era vorba? Las'o să se ducă mă Cuțui, că nu-i cine știe ce afacere... Nu ți-am spus că nu face patru milioane?..

CUȚUI. — Patru, nu zic nici eu... Dar mi se pare că trei, face...

TITU. — Ai vorbit cu Grecu, tu?..

CUȚUI. — D'apoi pe mine, cine mă trimise la dv.?.. I-au pus creditorii unghia 'n beregată... Dacă nu i-o luăm noi, ne-o suflă altul până diseară... Toată chestia e jumătate de milion acum, și restul, rate trimestriale... Un nimica toată, pentru Dv. coane Titule... zău, așa...

TITU, *după o matură chibzuință, lui Ion*. — Ce zici domnule?.. S'o fac și p'asta?.. Tu cunoști fabrica lui Mavromatis?.. *Ion face semn din cap negativ*. Ei, asta e!.. Fabrica aia roșie de pe șoseaua Pantelimon... Ce dracu, frate... Tu te plimbi numai pe calea Victoriei?.. N'ai eșit nici odată afară din București?.. Aoleo!.. Ia te uită cu cine m'am pus eu să fac afaceri...

ION, *cu răutate*. — Nu cumva vrei să mă iei asociat și la fabrica de macaroane?..

TITU, *glumind*. — Zău?.. Așa prost mă crezi tu pe mine?.. Asta e afacere serioasă dragă... Nu-i de nasul tău... Pentru așa ceva, am eu oamenii mei speciali... *lui Cuțui*. Bine Cuțui... S'a făcut... Du-te și ridică banii de la Banca... *se așează la birou și începe să scrie adresa către bancă*.

CUȚUI, *care îl privește întinzându-și gâtul fără să îndrăznească să vorbească, capătă curaj încet cu încetul și începe să șoptească*. — Coane Titule... Zău așa... Nu vă supărați... Dar...

TITU, *care scrie fără să-l dea atenție*. — Ei!.. Ce mai e?.. Hai spune-mi mai repede că n'am timp de pierdut...

CUȚUI, *oltând din greu*. — Of!.. Ce să fie coane Titule? Vorba noastră, aia veche... Dumneavoastră singur, spuneai mai adineaori... Sunt și eu, om înșurat... Am nevastă... Greutăți... Mâine, poimâine, te pomenești că 'mi dă Dumnezeu și copii...

TITU, *fără să-și ridice capul de pe hârtii*. — Eh!.. Eh!.. La vârsta ta... Exagerezi Cuțui...

CUȚUI. — Ba nu exagerez de loc, coane Titule... Dar dacă așa e viața, ce să-i faci?.. Gândiți-vă și Dv... Păea e puțin numai „unul” la sută...

TITU, *plictisit*. — Ce tot spui mă?

CUȚUI, *miorlăindu-se*. — Să fie barim „doi” zău, așa...

TITU. — Eh, eh!.. Prea ți-ai luat nasul la purtare...

CUȚUI. — Nu vă supărați coane Titule... Dar dacă ați socoti numai pingelile pe care le rup eu pentru dv.

TITU. — Lasă, lasă, că nici tu n'ai avut până azi să te plângi de mine...

CUȚUI. — Să mă ferească Dumnezeu!.. N'am zis asta, coane Titule... Dar și numai „unul” la sută, prea e comision de maha!... zău așa... Pentru un om de condiția dv..

TITU, *întinzându-i ordinul de plată*. — Hai atunci să fie al doilea pe jumătate. Și acum du-te repede să nu pierdem arvuna.

CUȚUI, *cerând ordinul de plată*. — Să trăiți și să fie într'un ceas bun... *lui Ion*. Și cu afacerea Dv. la fel cu coane... Că eu așa sunt... Mă cunoaște conu Titu... Imi place să știu că are toată lumea ce mânca... Fiecare om cu bucațica lui de pâine... *ese ploconindu-se și la unul și la altul*.

SCENA V.

ION — TITU

TITU, *bine dispus*. — Ei!.. Acum ce mai zici?

ION. — Ce să zic?.. Dă-mi și mie, unu și jumătate la sută, și nu mai zic nimic.

TITU, *glumef*. — Ce?.. Ești milog?.. Vrei să-ți dau pe de pomană?.. Nu 'mpărțim tantiemele pe din două?.. Ce vrei mai mult?

ION. — Ia ascultă... N'ai putea să scrii piesa cu domnul ăsta care plecă și 'n schimb să mă trimiți pe mine să-ți fac afacerea cu fabrica de macaroane?

TITU, *compătimindu-l*. — Aoleo!.. Păi tu crezi c'asa ușor e să scoți o fabrică de macaroane numai cu trei milioane?.. Asta, face încă odată pe atât, cu ochii 'nchiși.

ION, *cu admirație falsă*. — Mare om, trebuie să fie și Cuțui ăsta!..

TITU. — Aaa!.. Ți-e necaz că fuse de părerea mea.

ION. — Ași!.. De unde?.. Mi-e necaz numai că la iarnă, o să-și bată joc de noi, până și domnul Cuțui.

TITU. — Parcă Cuțui se pricepe la teatru!... Tocmai el, o să ne judece pe noi?..

ION. — El personal, nu... Dar când o ceti dările de seamă din ziare, o să se strâmbe de răs... Piesa asta, cade la sigur...

TITU, *protestând cu gravitate*. — Ce tot vorbești domnule?.. Cum o să cadă, dacă sunt eu la mijloc?..

ION. — Cade, cade!.. Ascultă-mă pe mine... Mai bine, hai să renunțăm la ea... Poate-om avea norocul să găsim alt subiect fără moarte de om.

TITU. — Ei, știi că-mi placi?.. Parcă pe noi, subiectul ne'ncurcă!.. Chestia, e cum știi să'nvrătești subiectul... *zârnind tava cu cafele*. Ia mai bine, bea-ți cafeaua că s'a răcit... *Ion soarbe din ceașcă*. Bună cafea!.. Nu?.. E Moca veritabilă... Mi-o prepară armeanul special pentru mine... Nu-i simți gustul?

ION, *sorbind încă odată*. — Ba, da... Cam amărue...

TITU. — Așa e Moca veritabilă... Amară al dracului...

ION. — Da... Știam și eu lucrul ăsta.

TITU. — Apoi dacă-l știi de ce nu vrei să recunoști

că tot eu am dreptate?.. De ce nu vrei să-i omorâm pe amândoi?..

ION. — Fiindcă soluția ta, e surogat... Nu e moca veritabilă.

TITU, *exasperat*. — Ei nu... că cu tine nu-i nimic de făcut... Acum m'am convins definitiv... Tu ești maniac, dragă... Ești un tip anormal... Păcat de tine... De ce nu te cauți?..

ION. — Prea târziu.

TITU. — Nu, nu... Să nu zici așa, că 'ntr'o vreme și eu o luasem razna, tot ca tine... Acum însă, slavă domnului, după cum vezi, sunt om în toată firea... Nu zici că m'apucasem și de gazetărie...

ION. — Da, da... Mi-aduc aminte. Probabil, d'aia ți luai cu orice preț să fii și autor dramatic...

TITU. — Și de ce nu?.. La drept vorbind, pe mine, teatrul m'a interesat totdeauna... Când făceam gazetărie, aveam intrarea gratuită la toate spectacolele... Dacă n'am scris nimic până azi, e că n'am avut încă timp. Ba de când m'am incurcat în afacerile astea de după război, nici pe la teatru n'am mai fost... Noroc însă că nevastă-mea, mă ține în curent cu tot ce este mai interesant. Superioară femeie!.. Nu-i așa?..

ION, *în admirație reținută*. — A!.. De nevastă-ta... e drept... N'am ce zice!..

TITU. — Știi că nu-i scapă nimic din ce e la ordinea zilei?.. Până și pe tine, te știe pe din afară!.. Și, doar tu... de!.. Nu ești nici Shakespeare, nici Victor Hugo... Păi, cine crezi că mi-a bătut capul cu tine?.. Eu, să-ți spun drept... te și uitasem... Habar n'aveam că mai ești!..

ION. — Nu te mai scuza, că la fel, face toată lumea...

TITU. — Eh! Că vrei?.. Așa e omul. De la o vreme încolo, începe să uite... Azi pe unul, mâine pe altul, până ce-și uită și prietini din copilărie... mai ales când nici nu sunt de aceeași poziție socială cu el... Astă iarnă însă, când ți-am văzut piesa la Național, mi-am zis: Brava Titule.. Să știi că ți-a găsit omul... Asta, nu poate să te refuze, că doar asta, ți-a fost coleg de școală...

ION, *cu amărăciune exagerată*. — Ce folos!.. Unul „hăis” și altul „cea”...

TITU. — Apoi, dacă ești încăpățânat... A cui e vina?..

ION. — Probabil a fatalității...

TITU, *grandoman*. — Ei, asta e!.. Parcă fatalitatea n'ar avea și ea leac!.. Las'pe mine domnule, și-ai să vezi ce bine are să fie!..

SCENA VI.

Aceiași — COCUȚA

COCUȚA, *intră pe neașteptate*. — Vă deranjez?..

TITU, *iluminat de o idee nouă*. — A!.. Uite și pe nevastă-mea!.. Bine ai venit Cocuțo... Tocmai de tine vorbeam adineori... *lui Ion*. Ce zici domnule?.. Să-i cerem și părerea ei?.. Că doar Cocuța, știe tot atâta literatură ca și tine...

ION, *jenat*. — Cum nu?.. Cu plăcere... Dacă doamna primește să joace rolul de arbitru...

TITU. — Cum să nu primească, dacă sunt în joc interesele familiei?

ION. — O, o!.. Exagerezi!.. Ce legătură poate avea familia ta, cu piesa noastră de teatru?..

COCUȚA, *surprinsă*. — A!.. De piesă era vorba?

TITU. — De piesă, dragă... de piesă... De ce altceva, crezi că mai poate fi vorba în casa noastră?

COCUȚA, *glumeață*. — Mi se pare că nu prea merge.

TITU, *protestând*. — Baa... Lucrul ăsta să nu-l spun nici măcar în glumă... Slavă domnului, merge admirabil chiar... numai că... *caută cuvântul potrivit*.

ION, *luându-i vorba*. — Merge ca o căruță cu boii de jugăți, doamnă...

COCUȚA. — A!..

TITU, *afectând o supărare*. — Ia ascultă!.. Glume de astea să nu mai faci când e nevastă-mea de față... Te rog... Să nu profiți de faptul că D-ta ești holtei... Dacă-ți dă mâna, să stăm de vorbă când vei fi și tu ca mine... om însurat... Atunci, da... O să-ți spun eu, care doi doi, purtăm coarne...

COCUȚA, *tresărind*. — Titule!.. Ce'nseamnă vorbele astea?

TITU. — Ai răbdare, dragă și-ai să vezi... Tu cunoști subiectul piesei noastre?..

COCUȚA. — Foarte vag.

TITU. — Ei bine, vagul ăsta, se sfârșește cu ceva foarte precis... Se sfârșește cu o pereche de coarne, ca ai boilor dumnealui...

COCUȚA. — Vai Titule...

ION. — Nu vă alarmați doamnă, fiindcă nu-i tocmai așa, cum spune bărbatul dv... Coarnele sunt numai la începutul piesei... Sfârșitul, este o pereche de gloanțe...

TITU, *Cocuței*. — Așa e!.. Aici are el dreptate... două gloanțe... Și încă gloanțe mortale... Pac! Pac!..

COCUȚA. — Ah!.. Dar ceva mai vesel, nu puteați găsi?..

TITU. — Apoi dacă așa e piesa, cum vrei să fie altfel?.. Fii atentă însă... Judecă bine și fă abstracție de mine care-ți sunt bărbat.

COCUȚA, *uimită*. — E vorba de tine?..

TITU. — Nu dragă... E vorba de cine are dreptate... Eu sau el?..

ION. — De prisos Titule... Gândește-te că doamna, mai înainte de a fi nevastă ta, e femeie... și că o femeie ori cine ar fi ea, nu poate fi de cât de părerea mea...

TITU, *revoltat*. — Da?.. Așa crezi d-ta?.. Ei bine, ai să vezi că te 'nșeli... Ai să vezi că doamna mai înainte de a fi femeie, e nevasta mea... Și ca atare nu poate fi de cât de părerea bărbatului ei...

ION. — A!.. dacă e așa, de prisos or ce discuție... Sunt gata să cedez.

TITU. — Apoi tocmai aici, vreau să te aduc și eu... să cedezi...

ION. — Poftim... Ai cuvântul...

TITU. — Ascultă Cocuța... Ce-ai face tu, dacă ți-ai prinde nevasta cu cel mai bun prietin al tău ?.

COCUȚA, *surprinsă*. — Aaaa !..

TITU. — Bine, bine... Asta e, cum s'ar zice, o exclamație prelungită... Noi îți cerem însă, o soluție precisă... Spune-ne ce-ai face în cazul de față... Stai... Nu te grăbi... Gândește-te bine... Nu uita că de data asta, tu ești bărbatul... și ca bărbat, ai o nevastă pe care o iubești și un prietin în care ai toată încrederea, până în ziua, când — bine înțeles — descoperi că javra este amantul nevestei tale...

COCUȚA, *plictisită*. — Val, Titule... Ce banalități !..

TITU, *care începe să se enerveze*. — Lasă dragă aprecierile literare de oparte... Toate subiectele pieselor, sunt banale... Asta e meșteșugul autorilor să le facă interesante... Nu-ți fie teamă că nu te 'ntreb cine e vinovatul... Vinovați sunt amândoi... Te 'ntreb numai, ce-ai face tu 'ntr'un asemenea caz... atunci însă... în momentul acela chiar...

COCUȚA, *cu hotărâre*. — I-ași omorâ...

TITU, *cu satisfacție*. — Pe amândoi ? Nu ?.

COCUȚA, *coborând tonul*. — Firește... Pe amândoi...

TITU, *râsuflând sictonos*. — Brava !.. Așa am zis și eu... Așa trebuie să zică toată lumea... Numai dumnealui, de colo, nu vrea să zică așa !.. *revenind*. Adică n'a vrut până adineaori... Acum însă, cred că și dumnealui, tot de părerea noastră are să fie... *lui Ion*. Așa e domnul ?.. Spune...

ION, *resemnat*. — Sunt gata să mă execut...

TITU, *vesel*. — Adică să-i executăm pe amândoi... Nu ?.. *ton face semn afirmativ din cap*. Brava !.. Așa te vreau... *îngâmfat*. Ei, dragă... Ți-am spus eu că tot ca mine are să fie ?.. Am făcut eu, ministril să semneze rezoluții dictate de mine, și să mă împiedic tocmai cu tine ?.. Să fim serloși dragă Ioane...

ION. — Să știi însă că dacă am cedat, nu e grație ție...

TITU. — Doar dacă nevastă-mea și cu mine, avem același părere ?

ION. — Aici nu e vorba de părere, ci de puterea de convingere... A mea, nu a nevestei mele... fiindcă și eu și Cocuța nu facem de cât o singură ființă... Una și aceeași persoană.

ION. — Tocmai pentru asta... M'am închinat în fața superiorității numerice. De data asta e drept... a triumfat ființa dublă... Păcat, însă că'n piesa noastră, ființa dublă are să sucumbe... fiindcă în piesă, nu bărbatul cu nevasta, ci nevasta cu amantul, fac ființa dublă...

TITU, *foveal*. — Lasă, lasă c'are să fie bine și așa... Ai să vezi tu ce succes o s'avem !.. Ascultă-mă pe mine... Eu cunosc publicul, mai bine ca tine. *sună telefonul*. Imi dați voe... Un moment. *apucă receptorul și ascultă, apoi vorbește*. Da, da... Casa Micșoreanu... *pauză*. Chiar eu sunt la aparat... *pauză*. Ce, ce ?.. Ce tot vorbești domnule ? Cum se poate așa ceva ?.. *pauză*. Bine, bine... Vin numai de cât... În cinci minute sunt la Bancă. *lasă telefonul și vorbește furios*. Poftim !.. Ce mizerii îmi face Banca Providența... Nu vrea să livreze jumătatea de

milion, de cât în mâna mea... Inchipuiți-vă că mi contestă semnătura... Trebuie să mă grăbesc, fiindcă altfel, se duce dracului fabrica de macaroane... *lui Ion*. Să nu pleci că vin numai de cât... *Cocuței*. Au revoir Cocuțu dragă... o *sdrută apoi se îndreaptă spre ușă*. În prag însă se oprește și se adresează *lui Ion*. Vezi domnule cum poate fi pusă la îndoială semnătura unui om !.. Și doar numele meu în finanțele țării, are ceva mai multă valoare ca numele d-tale în teatrul românesc... *ese*.

SCENA VII.

COCUȚA și ION.

ION, *rămas singur cu Cocuța, face un gest desperat și exclamă furios*. — Cocuța !.. Ce-ai făcut Cocuța ?.. De ce-ai spus așa ?..

COCUȚA, *calmă*. — Trebuia să spun altfel ?..

ION, *din ce în ce mai enervat*. — Dar pentru numele lui Dumnezeu !.. Dacă ne prinde și el pe noi ?.. Dacă... Doamne ferește !.. Tu te-ai gândit ce s'ar putea întâmpla Cocuța ?..

COCUȚA, *cu același aer calm*. — Nu văd ce lucru extraordinar, s'ar mai putea întâmpla.

ION, *în culmea enervării*. — Dar bine Cocuța, bestia asta de bărbatu tău, e'n stare să ne omoare pe amândoi.

COCUȚA, *muștrându-l cu blândețe*. — Cum Ioane ?.. Tu n'ai vrea să murim împreună ?..

ION, *ca deșteptat dintr'un vis*. — Impreună ?.. Ce ?.. Ești nebună ?.. Pentru ce trebuie să murim împreună ?..

COCUȚA, *naivă*. — Pentru că ne iubim... Nu-i adevărat ?.. Nu ne-am jurat să murim împreună ?..

ION, *explozând*. — A, nu !.. Nu... Nu... Dacă e așa, te rog să mă lași în pace și tu... Eu înțeleg dragostea cu totul altfel... Nu te supăra Cocuța, dar, dacă nu-i chip să mă 'nțeleg nici cu tine... „halte” pe toată linia... Cu 'ncepere de azi, să știi că nu mai e nimic între noi...

COCUȚA, *tresărind*. — Ioane !.. Ce 'nseamnă cuvintele astea ?

ION, *plictisit*. — Te faci că nu pricepi ?.. Cunoșc sistemul...

COCUȚA. — Mai bine ai cunoaște altceva...

ION. — Vrei să zici sufletul femeii... Labirintul lui Minos ?..

COCUȚA. — Nu... Vream să zic, valoarea cuvintelor...

ION. — Regret... dar eu vorbesc românește, așa cum am învățat...

COCUȚA. — Altă dată parcă, vorbeai mai frumos... mai decent... mai artistic...

ION, *plictisit*. — Ei, da... Și rezultatul, care a fost ?.. Ne-am oboșit de geaba și unii și alții... Voi nu pricepeți lucrurile astea. Nu pricepeți nimic... Voi nu știți ce este Arta adevărată...

COCUȚA. — Știi însă, altceva... Știi ce-a fost între noi... Și atâta cred că mi-e de ajuns...

ION. — Eh !.. Parcă cine știe ce mare lucru a fost !.. Ia, un nimica totu... Bine că s'a sfârșit...

COCUȚA. — Și cine-a hotărât să se sfârșească așa ?
Tu ?

ION. — Eu, bine 'nțeles... N'am oare dreptul ?..

COCUȚA. — Tu singur, nu...

ION, *ironic*. — Vorbești serios ?.. Cum, adică... Eu nu mai pot face nimic, fără să nu vă consult mai întâi pe voi ?.. *furios*. Ia să fie odată și cum zic eu, să vedem cum o să iasă.

COCUȚA, *insinuantă*. — Fugi că te lauzi... Pentru așa ceva, trebuie să ai curaj. Să fii bărbat adevărat... om în-treg...

ION, *enervat*. — Dar eu ce sunt ?

COCUȚA, *în bătaie de joc*. — Tu ?.. Cum ?.. Tu nu știi încă, ce ești ?.. Un zăpăcit... Un artist... Un biet obiect de curiozitate feminină... Un simplu amant... Un fel de șlep menit să plutească la remorca altora...

ION, *revoltat*. — Da ?.. Ei bine, cu începere de azi, să știi că m'am hotărât să plutesc singur... În momentul acesta, am tăiat până și ultimul otgon, ce mă mai lega de tine. Șleplul „Ion Marian“ s'a transformat în remorcher... Și acum : „Partenza !..”

COCUȚA, *gravă*. — Te'nșeli Ioane... Remorcherul ăsta, n'o să poată pluti multă vreme singur... O să eșueze în primul banc de nisip.

ION, *în bătaie de joc*. — Mulțumesc pentru grija ce'mi porți... Profetia D-tale însă, nu mă intimidează de loc... Busola mea n'a dat greș nici odată...

COCUȚA, *insinuând*. — Cu toate acestea, adineaori parcă, ți-era frică de ce s'ar mai putea întâmpla.

ION, *protestând*. — Nu, nu... De acum înainte, nu trebuie să se mai întâmple nimic...

COCUȚA, *accentuând cuvintele*. — Afară de sfârșit, bine înțeles... Ai uitat sfârșitul piesei Ioane...

ION, *exasperat*. — Sfârșitul, e să mă lăsați în pace, și tu și bărbatu tău... Destul m'ați chinuit până azi... Parcă m'ați fi luat în arendă pe toată viața... Ei ho !.. M'ați oboșit... Nu mai pot... Am și eu nevoie de puțină liniște...

COCUȚA. — Nu-ți fie teamă c'o vei avea... *scandând cuvintele*. O vei avea curând... curând de tot... și poate chiar pentru totdeauna...

ION, *revenind*. — Cocuțo !.. Ce 'nseamnă atitudinea asta ?.. Vino-ți în fire, te rog... *rugător*. Să fim cuminți Cocuțo dragă...

COCUȚA, *cu amărăciune și autoritate în același timp*. — Prea târziu !.. Lucrul ăsta, trebuia să mi-l spui când mi-am înșelat bărbatul...

ION, *tresărind, apoi furios*. — Dar nu vezi că ești ne-bună ?.. Ce sunt eu vinovat că-ți înșeli tu bărbatul ?.. De ce l'ai înșelat ?.. N'ai de cât să nu-l mai înșeli... De ce continui să-l înșeli ?..

COCUȚA, *sentențios*. — Pentru că te iubesc... secătură genială ce ești !..

ION, *ca deșteptat dintr'un vis, măgulit și plin de hotărâre*. — Ei bine, dacă e așa, fie ce-o fi !.. Hai să-l înșelăm înainte... Sunt curios să văd și eu, cum o să se sfârșească și piesa asta !.. *întinde brațele spre Cocuța*. Așa e !.. Ai dreptate Cocuțo !.. Sunt o secătură... O mare secătură... O secătură însă, fără geniu... Iartă-mă !.. *cad unul în brațele altuia*.

CORTINA

ACTUL II

Scena reprezintă ceardacul unui vechi conac boeresc. În fund peste balustrada de lemn înflorat, se văd copacii parcului și petece de cer senin. O scoră de câteva trepte, coboară lateral în parc. Ușe la dreapta și ușe la stânga. Pe una din laturi, un oivan pentru siestă, acoperit de o scoarță țărănească. La mijloc o masă rotundă, iar de jur împrejur, scaune și foteluri de trestie, împodobite cu perne multicolore.

La ridicarea cortinei, vocea lui Titu, care apare pentru o clipă pe capul prin crăpătura ușei din dreapta, întrerupe discuția dintre Cocuța și Noemi. Cocuța este îmbrăcată într'o rochie de interior, iar Noemi, într'un costum de vânătoare de culoare gris-verde, cu fustă scurtă, ciorapi cadrilași și pantofi galbeni cu tocul jos și clape mexicane. Cocuța este blondă ; Noemi, brună. Amândouă au părul tuns.

SCENA I.

COCUȚA, NOEMI și vocea lui TITU

TITU, *din crăpătura ușei*. — Un moment numai și sunt al dv !..

NOEMI, *care s'a întors către Titu*. — Vai, vai, vai !.. Ce nevastă cuminte ai coane Titule !.. Parcă-ar fi o fetiță de pension... *Cocuței*. Cum se poate, dragă ?.. Tu n'ai avut niciodată costum de vânătoare ?..

COCUȚA, *rău dispusă*. — Dacă nu i-am simțit nevoia !.. Pentru mine, e o toaletă de prisos...

NOEMI. — Și la vânătoare ?.. Cum te duci îmbrăcată ?

COCUȚA, *cântând să sfârșească discuția*. — La vânătoare ?.. Nu mă duc nici odată.

NOEMI, *mirată*. — Adevărat ?.. Nu se poate !..

COCUȚA. — Ce te face să crezi c'ar fi altfel ?

NOEMI. — Fiindcă bărbatu tău, mi-a spus că marea ta pasiune sunt sporturile.

COCUTA, *leneșă*. — Ca spectatoare... da... mă interesează...

NOEMI. — Apropos... Tu călărești?

COCUTA. — Daaa... Din când în când... dar numai aici la țară, când nu mă vede nimeni...

NOEMI, *insistând*. — Dar automobilul?. Știi să conduci?

COCUTA. — A nu... Pentru asta, trebuie să fi stăpân pe tine... Să ai sânge rece...

NOEMI. — A, de sigur... Și tu trebuie să fii o natură nervoasă... Nu?...

COCUTA. — Doamne!.. Ai văzut tu femeii fără nervi?..

NOEMI. — Așa e... Ai dreptate... Dar, vezi tu?.. Ce lucru ciudat!.. De când ne-am împrietinit așa de bine, eu parcă mă văd cu voi alături mai mult pe câmp, afară, în aer liber... Imi faceți impresia că nici vouă nu vă plac saloanele... Un salon mai ales, în care se dansează... Ah!.. Ce atmosferă sufocantă!.. Numai tineri imberbi, care caută să te treacă la carnet!.. Simți că te'năbușe ațâtea declarații de dragoste... Ție 'ți place dansul?.. Eh! îl detest...

COCUTA. — Depinde de cine dansezi... Bărbatu meu însă, e foarte gelos... Om de moda veche... Cu cine așa dansa, pentru el, e același lucru...

NOEMI. — Am înțeles!.. Asta înseamnă că dansezi foarte rar.

COCUTA. — Aproape de loc...

NOEMI, *oțtând forțat*. — Ce vrei dragă?.. Așa e când se'nsoară lumea din dragoste... Nu zic... Bine e și când ești iubită... Eh!.. Dar dacă ți s'ar cere mai puține sacrificii, parcă ar fi și mai bine... Ia spune... Tu nu ești de părerea mea?

COCUTA. — Depinde... Când e iubire adevărată, sacrificiul devine o voluptate...

NOEMI. — Ei, da... Așa e... Menajul vostru, de altfel, este proverbial... Un om extrem de bogat și o femeie foarte inteligentă... e tot ce poate fi mai nemerit în zilele noastre... Ba nu, zău... dacă nu v'ați iubi nici voi, nu știu cine-ar mai trebui să se iubească...

COCUTA, *insinuantă*. — Tu nu ți-ai iubit bărbatul?..

NOEMI, *afectând o tristețe falsă insoțită de un oftat prelung și ușor*. — Vai, dragă!.. Nu-mi mai aduce aminte de el!.. Dumnezeu să-l ierte... Dar când mă gândesc, m'apucă spaima și acum... Dacă nu murea la timp, ar fi trebuit să mă sinucid eu... El n'ar fi consimțit nici odată să divorțeze...

COCUTA, *care și-a aruncat ochii pe costumul de vânatoare ale Noemiei*. — Foarte frumos.

NOEMI, *care nu pricepe la ce face aluzie*. — Ba nu-i frumos de loc... Auzi vorbă... Să fii nevoită să trăiești toată viața numai cu un singur bărbat...

COCUTA. — A, nu... Eu vorbeam de costumul tău de vânatoare.

NOEMI, *înveselindu-se brusc*. — Da?.. Ți place?.. E nou... L'am făcut acum o săptămână abia... E o culoare, care se poartă foarte mult, în momentul de față...

COCUTA, *accentuând*. — Tocmai asta vream să-ți spun și eu... Seamănă cu stofa costumului de vânatoare al lui Titu.

NOEMI, *surprinsă și jenată*. — Crezi?.. Dacă nu mă'nșel l'am lucrat la același tailor... Mi l'a recomandat chiar bărbatu-tău... Știi că-i foarte draguț...

COCUTA. — Dar celălalt? Erau la fel?..

NOEMI, *fără să priceapă*. — Ași... de unde?.. O nenorocire!.. Bine că m'a scăpat Dumnezeu de el...

COCUTA, *ironică*. — De costum?

NOEMI, *mirată*. — Care costum?.. Nu era vorba de bărbatu-meu?..

COCUTA. — A, nu... Vorbeam tot de costum... de costumul tău de vânatoare... Asta e primul?.. N'ai mai avut și altul înaintea ăstuia?..

NOEMI, *regăsindu-și firul*. — Ba da... Cum nu?.. Asta e al treilea... Eu vânez de mult, dragă... De când eram domnișoară...

COCUTA, *cu dublu înțeles*. — Și-ai avut totdeauna noroc?

NOEMI, *incurcată*. — Noroc?.. Ce fel de noroc?..

COCUTA. — Noroc la vânat... Știi să tragi cu pușca bine?..

NOEMI, *râzând forțat*. — O!.. Parcă'o femeie trebuie să știe numai de cât să tragă cu pușca!.. Ha, ha, ha!.. Dar bine, dragă... pentru mine, vânătoreea este mai mult un prilej să respir puțin aer curat... să mai iau contact cu poezia naturii... să capăt senzații noi... și să-ți spun drept... să mă mai pot masculiniza din când în când... Ah!.. N'ai idee, cum regret că nu m'a făcut mama și pe mine bărbat... Așa sunt eu... Imi place să domin... să plutesc de deasupra... să privesc totdeauna, de sus în jos...

COCUTA. — Ce fericită trebuie să fii tu, care ești așa de puțin femeie!..

NOEMI. — Dar tu?.. Tu n'ai simțit nici odată nevoia voluptăților interzise sexului nostru?..

COCUTA. — Ba da... *căutând să-și amintească*. Buniară, când mi-am tăiat părul à la garçonne...

NOEMI, *schimbând vorba*. — Apropos... Adevărat că lui bărbatu-tău nu-i plac decât femeile cu părul tuns?..

COCUTA. — Adevărat... Dar, după cât știu, numai pe cele blonde... Pe cele brune le preferă cu părul lung...

NOEMI, *consternată*. — Extraordinar!.. Și eu care credeam tocmai contrariul... Știi că eu, până a nu vă cunoaște pe voi, am purtat părul lung?.. *alarmată*. Ce zici?.. Dacă l'ași lăsa să-mi crească iar?..

COCUTA, *zâmbind șireată*. — Ca să-i plăci lui bărbatu-meu?

NOEMI, *tresărind*. — Vai, dragă!.. Ce glumă urâtă!.. Cum se poate să te gândești la așa ceva?..

COCUTA. — Ar trebui poate sășteplă prea mult până să-ți crească la loc... Eu însă, ți-ași da o idee mai bună... De ce nu-l vopsești?.. Fă-te blondă.

NOEMI, *râzând cu poită*. — Ha, ha, ha!.. Blondă!.. Crezi că mi-ar sta bine?.. Nu, nu... Ași fi oribilă... Un fel de monstru oxigenat...

COCUTA. — Ba de loc... Ai semăna cu mine...

NOEMI, *tresărind*. — Ei, vezi ce răutăcioasă ești?..

COCUȚA, *accentuând*. — Și unde mai pui, că bărbatu meu te-ar putea confunda chiar...

NOEMI. — Vrei să zici cu tine?..

COCUȚA. — Probabil... Tu te gândeai la alta?..

NOEMI, *apărându-se*. — Eu?.. Nu... Vai de mine!..

Mai ales când te iubește așa de mult...

COCUȚA, *cu răutate*. — Bărbatu-meu... Nu?..

NOEMI. — De sigur... Credeai că te'ntrub de altcine-va?..

COCUȚA. — A, nu... Fiind că altcine-va nu există și nici nu cred să existe vreodată.

NOEMI. — Eh, draga mea... Să nu vorbești nici odată cu dispreț de ce a ce nu există încă... Nimeni nu știe ce-i poate aduce ziua de mâine... Intrebă-mă pe mine ce-ași fi pășit dacă nu-mi murea bărbatul... Dacă o femeie măritată, n'ar fi iubită toată viața ei de cât de bărbatu său... Slabă nădejde...

COCUȚA, *cu răutate*. — Pe tine, cine te mal iubea când erai măritată?..

NOEMI. — Oh, Doamne! Doamne!.. Ce 'ntrebare?.. Crezi că-mi mai pot aduce aminte de toți... Eh, he... Dacă-ai, ști tu de câți inși am fost iubită eu!..

SCENA II.

Aceleași, TITU

TITU, *care apare pe ușa din dreapta îmbrăcat într'un costum de vânatoare de același culoare ca al Noemiei, și cu pușca în mână, prinde ultimele cuvinte*. — Apoi cred și eu!.. Așa cocoană frunoasă, n'ar fi păcat să fie monopolizată de un singur bărbat?..

COCUȚA. — Chiar când ar fi măritată?..

TITU. — Eh, asta e!.. Mai întâi, femeile frumoase nu trebuie să se mărite... Să trăiască libere, așa, ca paserile cerului, fiindcă o femeie frumoasă face parte din patrimoniul naturii, din care trebuie să ne înfruptăm cu toții...

NOEMI, *cu răutate*. — Auzi dragă Cocuțo?.. Ce păcat că te-ai măritat...

TITU, *oprind-o*. — A, nu... Te rog... Aici nu e vorba de Cocuța... E vorba de d-ta...

NOEMI, *schimbând vorba*. — Crezi că părul blond, m'ar aranja mai bine?.. Cocuța mi-a dat o idee... Am să'ncerc să-l vopsesc... Poate o să mă fac și eu tot așa de frumoasă ca și ea...

TITU, *protestând*. — A, nu... Nu-i nevoie... D-ta trebuie să rămâi brună... Brună așa cum te-a făcut Dumnezeu... Ce dracu!.. Dacă toate femeile ar fi blonde, n'ar mai avea nici un rost, simțul aprecierii... Ai rămâne cu impresia că toată viața, n'ai cunoscut de cât o singură femeie...

NOEMI, *cochetă*. — Dacă e-așa, iată... Am să urmez sfatul d-tale, nu al Cocuței... Cu toate că... să-ți spun drept... Imi faci impresia că d-ta nu ești totdeauna sincer... Mi se pare că te cam schimbi, după cum bate vântul...

TITU, *protestând*. — Ei, știl că-mi'placi!.. Cocuței. Co-

cuțo... Ia spune-i tu ce fel de om sunt eu... de când mă cunoști tu, m'am schimbat eu vreodată?

COCUȚA. — O!.. În privința asta, bărbatu-meu este chiar un personaj nesuferit...

TITU. — Ei?.. Ai auzit?..

NOEMI. — De!.. Știi și eu ce trebuie să cred? O nevăstă nu-și prea vede totdeauna bărbatul, așa cum este... Imi dai voie să controlez personal lucru ăsta?.. Am să te pun să-mi repeți aceiași declarație în fie care săptămână.

TITU, *galant*. — Ba dacă-ți face plăcere, chiar și'n fie care zi...

NOEMI. — A, nu... N'ași vrea să te obosesc prea mult... Și n'ași vrea să-i dau nici Cocuței de bănuț, cine știe ce...

SCENA III.

Aceleași, FLORICA

FLORICA, *intră pe ușa din dreapta*. — A trimis vorbă conașu Fănică, să vă grăbiți c'au început să coboare razele pe baltă.

NOEMI. — Bine, bine... Să-i spună că venim numai de cât...

TITU, *care a stat tot timpul cu pușca în mână, se pipăie instinctiv pe piept*. — Dacă nu te superi, ia-o d-ta cu Fănică înainte... Mie nu-mi sunt încă gata cartușele... Până la fântână însă, vă ajung și eu...

NOEMI. — Dar nu e nevoie să te grăbești așa, c'avem timp destul... Dacă-ar fi să ne potrivim lui Fănică... El e totdeauna grăbit... Cocuței. Tu nu vii cu noi Cocuțo?.. Cocuța face semn negativ din cap. Nu vrei... Nu?.. Au revoir draguța mea... o sărută. Te așteptăm coane Titule... ese coborând în parc pe scara din cerdac.

SCENA IV.

TITU, COCUȚA

TITU, *privind în urma ei cu admirație*. — Strașnică femeie și nepoata asta a lui Fănică!.. *rectificându-se*. Păcat numai, că... nu prea face pentru un om serios... Prea umblă mult după vânat...

COCUȚA, *care a condus pe Noemi până la balustradă*. — Eh!.. Ce vrei să faci și ea, biata femeie?.. Văduvă tânără... Zestrea păpată pe trei sferturi... moșia hipotecată... Până și'o găsi și ea pe vre-unul să se căpătuiască...

TITU, *bănuitor*. — Crezi?

COCUȚA. — O!.. D'asta să nu duci nici o grije... Imposibil să nu-i cadă vânatul în palme... Și încă pe curând de tot... *aruncă o privire spre parc*. Eu parcă-l și văd...

TITU, *distrat*. — Ce?.. Se vede ceva?..

COCUȚA. — Nu... Nu se vede nimic...

TITU, *plctisit*. — Să știi că nu vine nici azi...

COCUȚA. — Cine să vină?

TITU. — Cum cine?.. Ion... Nu știi?..

COCUȚA. — Ți-a promis că vine ?

TITU. — Bine n'nteles... Și încă de acum trei zile... Trebuia să-mi aducă sfârșitul piesei... N'a fost vorba s'o citim la moșie împreună cu toți ?.. Știu eu că nu prea e pe placul lui, dar n'am ce-i face... Nu l'ai văzut ce aer plouat avea când am plecat la țară ?..

COCUȚA. — Prea l'ai chinuit și tu cu piesa asta de teatru.

TITU. — Las'că tot eu am să-l și impac... Știi ce m'am gândit? I-am pregătit o surpriză, să rămăne paf... Ii cedez lui: și tantiemele mele...

COCUȚA. — De ce ții cu' or ce preț să-l umilești ?

TITU. — Ca să-l fac să-și bage mințile 'n cap... Iacă așa !.. Să mai poftescă și altă dată, să mă terorizeze cu ideile lui... Auzi vorbă !.. Parcă eu, de ideile lui, am nevoie... Idei are toată lumea... Bani însă, mi se pare că n'avem de cât noi,ăștia câțivă, pe care ne numeri pe degete...

COCUȚA, *muștrându-l*. — Titule...

TITU. — Lasă, lasă... Nu-i mai plânge de milă, că banii n'au umilit nici odată pe omul care n'are ce mânca...

COCUȚA. — Titule ! Nu-mi place să te aud vorbind așa... Nu-i frumos...

TITU. — Ba ai vrea să m'auzi poate vorbind și pe mine tot ca pe el...

COCUȚA. — Dar bine, tu toată ziua nu faci altceva de cât să vorbești de bani... de averea ta... de afacerile tale...

TITU. — Dar de ce vrei să vorbesc dragă ?..

COCUȚA. — Știu eu ?.. Mai sunt atâtea lucruri interesante pe lume !..

TITU. — Ei lasă, că de când m'am înhămat cu el la piesa asta, am început să vorbesc și de artă... De altfel, pentru asta l'am și pripășit pe la noi... De acum înainte, cel puțin, știu că n'are să mai spună lumea de mine că nu sunt de cât un om bogat...

COCUȚA. — De ce nu vrei atunci, să recunoști că aveți nevoie la fel, unul de altul ?..

TITU, *protestând șgomotos*. — Fiindcă nu-i de loc așa... Ba nu, zău... Cine profită bănește din afacerea asta ?.. Eu sau el ?.. La mine, nu-i de cât o simplă chestie de ambiție... Inclinații pentru artă, am și eu, slavă domnului, câte poftesti... Numai că eu am luat-o în viață, mai întâi cu partea practică... Când ești artist adevărat, n'ai de ce să te grăbești... Mai curând sau mai târziu, tot acolo ajungi... dacă ți-e dat s'ajungi, bine înțeles...

COCUȚA, *cu oare care răutate*. — Mai ales când ai și bani !..

TITU. — Apoi, asta nici nu se mai discută... Cum vrei s'ajungi „cine-va” în țara asta, dacă n'ai parale ?.. Altminteri ași fi rămas și eu tot un pârilit ca el... Tu crezi că eu am fost totdeauna bogat ?.. Nu dragă !.. Eu n'am fost ca alții, fecior de bani gata... Am muncit... Și-am muncit singur și din greu... Pe mine, nu m'a luat nimeni în brațe, cum l'am luat eu pe el... Ași vrea să mai văd și pe altul făcând ca mine... Ia întreabă-l numai, fn ce altă casă de milionar, a mai intrat până azi ?..

COCUȚA, *plictisitd*. — Uf !.. Și când mă gândesc, că vinovată sunt numai eu !.. Eu ți l'am adus în casă...

TITU, *îngâmfat*. — Și foarte bine ai făcut... Nu ți-am spus că asta, a fost singura ta idee genială ?.. *cu mândrie*. Bine Cocuțo, dragă... Uliți că la iarnă, bărbatu tău o să fie și autor dramatic ?..

SCENA V.

Aceiași, ZAHARIA

ZAHARIA, *intră pe ușa din dreapta, fn mână cu centura umplută cu cartușe*. — Gata conașule... Le-am umplut...

TITU. — Adu-le 'ncoa... *își tncinge centura*. Zaharia ese.

COCUȚA. — Vă duceți departe ?

TITU. — Ași ! De unde ?.. Dăm o raită pe malul bălței și atâta tot... Tu crezi că nepoatei lui Fănică, de rațe sălbatic-e-i arde ?.. Vorba ta... Astea sunt pretexte de văduvă tânără... Crede c'am să-i amăn rata la credit... Eh !.. Las'o să creadă... *observă o tresărire a Cocuței care pare a fi auzit ceva*. Ce ?.. S'aude ceva ?..

COCUȚA. — Nu... Nu s'aude nimic...

TITU, *plictisit*. — Nu ți-am spus eu ?.. Nu vine nici azi...

COCUȚA. — Poate n'o fi găsit cu ce să vină.

TITU. — Mofturi !.. N'avea de cât să ia un taximetru...

Nu i-am spus că i-l plătesc eu ?.. Ce vrea mai mult ?..

COCUȚA. — O fi poate bolnav ?..

TITU. — Bolnav ? De ce ?.. N'ai citit buletinul sanitar azi dimineață ?.. Nu mai avem nici o boală contagioasă în capitală... Nu vine însă fiindcă nu mai vrea... fiindcă e 'ncăpățânat ca un catâr... Pariez că iar și-a luat seama !.. Să vezi că nu mai vrea să-i omorâm pe amândoi...

COCUȚA, *schimbând vorba*. — Ia mai bine, grăbește-te, că s'or fi plictisit oamenii de când te așteaptă...

TITU. — Iată că sunt gata. *își pune pușca pe umăr*. Nu mă mai duc pe șosea... Cobor direct prin fundul parcului... La revedere dragă... *coboară pe scara din cerdac și odată eșit din scenă, se aude strigând afară*. Zahario !.. Mă Zahario !.. Chiamă-mi câinii mă... *se aude flueratul lui Zaharia care chiamă câinii apoi tăcere de câte-va clipe, în timp ce Cocuța rămasă singură se sprijină gânditoare de cerdac până ce Florica apare pe ușa din dreapta*.

SCENA VI.

COCUȚA, FLORICA și ZAHARIA

FLORICA. — Coniță... S'a oprit un automobil la poarta din șosea...

COCUȚA. — I-ați spus conașului ?

FLORICA. — Nu, că tocmai plecase... A luat-o spre fundul grădinei, cu liota de câinii după dumnealui...

COCUȚA. — Să se ducă atunci, cine-va, să vadă cine e...

FLORICA. — Apoi s'a și dus nenea Zaharia... Or fi niscai-va mosafiri de la București.

COCUȚA. — N'au de cât să poftescă... Odăile sunt gata ?

FLORICA. — Să mai pun doar apă proaspătă 'n lbrice *se îndreaptă spre ușa din stânga*.

COCUȚA. — Și după ce sfârșești, s'aduci cheseaua cu dulceață de piersică și ce mai trebuie... *Florica ese pe ușa din stânga în timp ce Zaharia apare din parc urcând scara cerdacului, cu o valiză în mână și un paradisiu de voiaj pe braț*.

ZAHARIA. — A sosit conașul Ion.

COCUȚA, *după o clipă de plăcută emoție*. — Bine.. Du-i bagajul în odăița de lângă scară. *Zaharia ese pe ușa din stânga în timp ce Ion apare și el în cerdac pe acelaș drum pe care venise Zaharia*.

SCENA VII.

COCUȚA, ION

COCUȚA, *atectând o surpriză neașteptată*. A !.. D-ta erai ?

ION, *scunontat*. — Nu m'așteptați pe mine ?

COCUȚA, *cu oare care răutate*. — Astăzi ?.. Nu.. Parcă era vorba să vii de acum trei zile..

ION, *cu vocea stinsă*. — Așa e.. Iar am întârziat.. Iertați-mă..

COCUȚA. — Nu face nimic... Ai fost bolnav ?

ION, *surprins*. — Eu ?.. Nu..

COCUȚA. — Poate n'ai avut cu ce să vii..

ION. — Ba da... Am' avut.

COCUȚA, *cu răutate*. — Și totuși, ai întârziat trei zile.. Ciudat lucru..

ION, *îngânând vorbele*. — Da.a.a.. Așa cum se 'ntâmplă câte odată : să 'ntârzi fără să-ți dai seama de ce..

COCUȚA. — Nu cumva, uitaseși că trebuie să vii ?..

ION, *umilit*. — A nu... Dar voi nu știți cum sunt eu ?.. Mie nu mi-e dat să sosesc niciodată la timp..

COCUȚA. — Nu face nimic... Întârzierile astea, nu ne mai supără... Ne-am obișnuit să te așteptăm..

ION, *complexându-i fraza*. — Și să mă bârbiți când nu sunt de față.

COCUȚA. — A, nu... Nu-ți fie teamă... Prea-ți dai multă importanță... Noi nu bârfim... Ertăm..

ION. — Mulțumesc... Sunteți foarte generoși..

COCUȚA. — E singurul omagiu ce-l putem aduce unul om superior ca d-ta..

ION, *răsuflând din greu*. — Cocuțo... Asta e ultima dată când mai vin la voi la țară... M'am săturat de atâta protocol..

COCUȚA, *în bătăe de joc*. — Da ?.. Eram sigură c'ai să-mi anunți o nouă vizită de adio... Asta a câtea e ?..

ION, *hotărât*. — Asta e ultima.

COCUȚA. — Fii bun atunci și așteaptă pe Titu să i-o spui și lui..

ION, *surprins*. — Ce ?.. Titu nu-l acasă ?

COCUȚA. — Nu... E dus la vânătoare.

ION, *bănuitor*. — La vânătoare ?.. Departe !..

COCUȚA. — Nu... Pe-aici, prin împrejurimi... Se'n-toarce pe'nserate... E cu Noemi..

ION. — Noemi ?

COCUȚA. — Cu văduva căpitanului aviator... Nepoata lui Fănică Rudeanu vecinul nostru..

ION, *aducându-și aminte*. — A da !.. Mi-aduc aminte. *cu șiretenie*. Vrei să zici cu amantă-sa cea nouă... Cu buna d-tale prietină, care de cât-va timp, a'nceput mi se pare să te tutuiască.

COCUȚA. — Chiar așa... Văd că ești foarte bine informat... Numai că... nu mai era nevoie să mi-o spui..

ION. — Iartă-mă... N'am vrut să te jignesc... Nu mi-am dat seama.

COCUȚA. — O !.. N'are nici o importanță... *cu cochetărie*. Parcă eu ași fi altfel !..

ION, *curios*. — Altfel ?.. Adică, cum ?..

COCUȚA. — Adică, nu sunt și eu tot ca el ? N'am și eu un amant ?..

ION, *glumind*. — Da ?.. Ai și d-ta un amant ?

COCUȚA. — Ce ? Nu știai ?.. *Ion holbează ochii negativ*. Mă mir... Ce te face să crezi că eu n'ași putea avea un amant ?

ION. — A, nu... N'am zis asta... Mai ales că o femeie fără amant e ca o cometă fără coadă... Vreau numai, să te 'ntreb cine e..

COCUȚA. — Cine-va care-și permite față de Titu, aceeași necuvință ca și Noemi față de mine... Inchipuește-ți că-mi tutuește bărbatul încă de pe băncile școlii..

ION, *revenind*. — A, da !.. P'asta-l cunosc... Il cunosc foarte bine, chiar... Numai că... Parcă vă despărțiserăți.. Nu ?

COCUȚA. — De unde știi ?.. Ți-a spus el ?

ION. — Nu. El nu mi-a spus nimic... Bănuisem însă c'ar putea fi altul..

COCUȚA. — Nu-ți fie teamă că-i tot acelaș... Acelaș pe care-l cunoști... Așa sunt eu... Mie 'mi place să păstrez mereu, ce am..

ION, *exasperat*. — Uf !.. D'ala nu vreau eu să mai viu pe la voi..

SCENA VIII.

Aceiași, FLORICA pentru o clipă.

FLORICA, *intră pe ușa din stânga aducând o tavă cu o chesea cu dulceață și tarturioare, pe care o așează pe masa din mijloc*. — Conașule... Poftiți că v'am adus apă proaspătă de spălat pe ochi..

ION, *Cocuței*. — Imi dai voe ? Cinci minute numai.

COCUȚA. — Cunoști drumul... Odăița de lângă scară *Ion ese pe ușa din stânga*.

FLORICA. — Să facem și cafele conită ?

COCUȚA. — Nu-i nevoie... E destul de nervos el și așa..

FLORICA, *confidențial*. — N'o fi amoretat conită ?

COCUȚA, *tresărind*. — Amoretat ?.. De cine ?..

FLORICA. — Apoi, știi și eu ?.. Parcă dumnealui numai pe noi, ne cunoaște ?.. Eh, eh !.. Boeril ăștia, umblă prin tot felul de lume... *Vrea să iasă pe ușa din dreapta*.

In prag însă se oprește. Aoleo, ce uitcă sunt... Mă duc să-l întreb ce face cu șoferul... Vrea să știe dacă-i dă drumul sau îl ține la noapte aici... se îndreaptă spre ușa din stânga.

COCUȚA, oprind-o. — Dă-i pace că nu e nevoie... scoate din poșeta de pe divan, o hârtie de 1000 de lei. Vezi câte parale cere... Plătește-i și să plece chiar acum... Florica ese pe ușa din dreapta, iar Cocuța se duce de se reazimă pe balustrada cerdacului privind în gol, până ce un pocnet de pușcă o face să tresară. Alte două pocnituri mai slabe și mai departe se aud la scurte intervale. În timpul acesteia lon apare în scenă. La vederea lui, Cocuța, se îndreaptă spre cheseaua cu dulceață, întrebându-l. Vrei o dulceață?

ION, glumeț. — Mulțumesc... Asta-i tot ce-mi poți oferi azi?

COCUȚA. — Ai nevoie de ceva mai mult?

ION. — Poate.

COCUȚA. — Spune.

ION. — Nu ghicești?.. Cocuța tace. Nu vrei să mă săruți?

COCUȚA, aspră. — A, nu...

ION, nedumerit. — Nu?.. pauză. Pentru ce nu vrei să mă săruți?..

COCUȚA, ironică. — Cum? Nu știi?.. Fiindcă mi-e teamă să nu-ți periclitizez existența... prețioasa d-tale entitate artistică... Gândește-te ce s'ar putea 'ntâmpla, dacă ne-ar prinde Titu.

ION. — Cum o să ne prindă dacă e dus la vânatoare?.. Mi-ai spus că nu se'ntoarce de cât pe'nserate...

COCUȚA, insinuantă. — Și dacă s'ar putea 'ntoarce mai de vreme?

ION. — Crezi că bănuiește ceva?

COCUȚA. — Nu... dar dacă nu găsește nici o răță pe baltă... și vine să-și descarce necazul și gloanțele acasă?..

ION, impresionat. — Ești extraordinară!.. Iar ai început?.. Dar pentru numele lui Dumnezeu!.. Ce'nseamnă voluptatea asta macabră să-mi amintești mereu de gloanțele lui bărbatu-tău?..

COCUȚA. — A cui e vina?.. Cine mi-a sugerat această posibilitate?.. Adu-ți aminte...

ION. — Ei, da... Așa e... dar ce are a face?.. Am spus și eu odată o prostie... N'ai să mă erți acum toată viața?.. Unde e scris să se'ntâmples tot ce-i trece omului prin gând?.. căutând să pară bărbat. — Dacă nu ne-a prins el până acum, să sperăm că n'are să ne prindă nici de acum încolo.

COCUȚA, ironică. — Știi că nu te mai recunosc?.. De când ai căpătat atâta curaj?.. Parcă-ai fi Napoleon Bonaparte pe puntea de la Arcola!..

ION, căutând să se stăpânească. — Ești o caragioasă! Nu vezi c'a 'nceput să te obsedeze eroismul problematic al lui bărbatu-tău?..

COCUȚA. — Ba mai bine zis, lașitatea ta flagrantă... Ești mai fricos ca un iepure...

ION, indignat. — Eu?.. eroic. Ei bine, dacă e-așa, am să te sărut eu pe tine... se îndreaptă spre ea.

COCUȚA, oprindu-l autoritară. — Pentru asta ai venit? ION. — Dar tu?.. Pentru ce m'ai chemat?

COCUȚA, protestând. — Eu?.. Te-am chemat eu?..

ION. — M'ai chemat sau m'ai așteptat... e același lucru... Nu mi-ai spus adineaori chiar, că de trei zile de când m'aștepti?..

COCUȚA. — N'ai înțeles bine... Nu te-am așteptat eu... Bărbatu meu...

ION, plictisit. — Eh! Bărbatu tău, putea să m'aștepte mult și bine... Tu știi bine, că eu n'am venit pentru el... Am venit pentru tine... Cocuța face pe agasata. Ce? Nu crezi?.. devine grav. Ascultă Cocuțo! Cineva în casa asta, trebuie să mă'nțeleagă și pe mine... Dece nu vrei să mă'nțelegi barim tu?.. Tu cel puțin pretinzi că mă lubești...

COCUȚA. — Ești sigur?

ION. — Apoi dacă nu eram sigur, nici nu veneam... Ți-o jur... De data asta însă, am venit să vorbim serios... Ascultă Cocuțo... Vrei să-mi faci un serviciu?.. Un mare serviciu... Un serviciu cu care ți-ai putea rescumpăra toate păcatele... Cocuța îl privește nedumerită. Lasă, lasă, că păcate avem toată lumea... Nu-ți fie teamă că n'am să te duhovnicesc... Am venit numai să te rog ceva... Să-l faci și pe el să'nțeleagă, că sunt anume lucruri pe care eu, cel puțin, nu le pot face...

COCUȚA, în ironie. — Adevărat?.. Sunt și lucruri pe care tu nu le poți face?..

ION. — Apoi dacă mi se cer lucruri imposibile, cum vrei să le fac?.. Ba nu, zău... Cum vrei să-i omor pe amândoi?.. Pot eu să fac așa prostie?..

COCUȚA, surprinsă. — A! Va se zică e adevărat. Iar te-ai răsgândit?..

ION. — Dar dacă nu pot să-i omor?.. Nu pot, și pace...

COCUȚA. — Așteaptă atunci până ce-ai să poți.

ION. — De geaba... N'am să pot nici odată...

COCUȚA. — Dacă e-așa, de ce-ai mai venit?..

ION, tresărind. — Nu ți-am spus?.. mândru. Am venit... Ei da... Am venit să te sărut...

COCUȚA, cu răutate. — Și ți-ai adus aminte tocmai azi!... După trei zile... Prea târziu...

ION, cu oare care autoritate. — Cocuțo!.. De câtva timp, ai început să-mi vorbești în limba vrăbiilor... Numai că, eu cunosc și limba asta... Să ști... Eu sunt un tip în genul lui Saint François d'Assisi... Pe Titu-l poți da peste cap, or când... Bărbatu-tău, recunosc, nu-i de talla ta... Nu-ți poate ține plept... Pe mine însă, crede-mă... Or cât te-ai sbate tu, n'ai să mă poți clinti din loc nici odată... Eu sunt mai tare ca tine Cocuțo...

COCUȚA, în bătaie de joc. — Fiind-că ești ceva mai înalt ca mine?.. Te lauzi...

ION. — Nu mă laud... Ți-o dovedesc... Ți-am dovedit-o de altfel...

COCUȚA. — Nu-i adevărat... Cu ce mi-ai dovedit-o?.. Spune.

ION, după o pauză de jend. — N'ai să te superi?..

COCUȚA, poruncitoare. — Vorbește...

ION, aproape pe soprite. — Mai e nevoie să-ți amintesc c'ai fost a mea?

COCUTA, *cu mândrie plină de batjocură*. — Ce prost ești !.. Dar cine a vrut să fie așa ?.. Tu ?.. Nu... Eu am vrut să fiu amantul meu... Mă judeci mai slabă ca tine fiindcă te iubesc ?.. *cu desgust*. Lașule !..

ION, *muștrând-o cu drăgălășenie*. — Ei, nu, că ești adorabilă !.. Și te mai superi când îți spun că ești inconștientă... *cu convingere*. Dar bine, Cocuțo... Așa crezi tu că iubesc femeile ?.. Ca tine ?.. Dacă mă iubești cu adevărat pentru ce vrei să mă omori ?..

COCUTA, *sentențios*. — Fiindcă numai iubirea adevărată, omoară.

ION, *co și cum n'ar fi înțeles*. — Cum, cum ?.. Ce-ai zis ?

COCUTA. — Fiindcă singură moartea, poate păstra doi amanți, aceiași, pentru vecinicie...

ION, *persiflând-o*. — Asta nu e iubire, Cocuțo !.. E literatură... Vezi dacă ți-am dat să citești pe Oscar Wilde !..

COCUTA. — Pe Wilde și pe tine...

ION. — Atât mai rău... Asta înseamnă că nu ne-ai înțeles, nici pe unul, nici pe altul... *cu regret*. Credeam că tu ai să fii altfel... Dar și tu și bărbatu tău... la fel sunteți amândoi... Imi pare rău c'am mai venit... Zău așa... Mai bine plec...

COCUTA, *ironică*. — Parcă dacă ai rămâne, n'ar fi același lucru ?..

ION. — Dar, dacă nu vrea nimeni să mă priceapă !.. Ce vrei să mai fac aici ?..

COCUTA. — Ai dreptate... Numai că de data asta, ai să fii nevoit să mă rămâi...

ION. — Asta, drept pedeapsă că n'am venit la timp ?

COCUTA. — A, nu... Dar fiindcă acum e prea târziu... Nu se mai poate... Nu mai ai cu ce pleca...

ION, *curios*. — De ce ?.. S'a stricat ceva la automobil ?

COCUTA. — Nu... Dar automobilul a plecat.

ION, *surprins*. — Cum așa ? Cine i-a dat ordin să plece ?

COCUTA, *mândră*. — Eu !..

ION. — Și șoferul ?.. Cine a plătit șoferul ?..

COCUTA, *majestoasă*. — Tot eu !..

ION, *revoltat*. — Cocuțo !.. De ce-ai făcut lucrul ăsta ?

COCUTA, *sentențioasă*. — Ca să-ți dovedesc, că tot eu sunt mai tare ca tine...

ION, *izbugnind*. — Dar pentru numele lui Dumnezeu !.. Ce-nseamnă preocuparea asta diabolică ?.. Pentru ce căutați să mă umiliți mereu, și tu și bărbatu tău ?

COCUTA, *calmă*. — Fiindcă probabil, așa ți-a fost scris...

ION. — Dar pentru care vină trebuie să suport vecinic, această penitență morală ?.. Ce rău v'am făcut eu vouă ?.. Ce v'am cerut de mă scoateți mereu dator, numai pe mine ?.. Spuneți-mi ce vă datorez... Vreau să m'achit odată pentru totdeauna...

COCUTA. — Imposibil... Nu uita că sunt anume datorii de care nu te poți achita niciodată...

ION. — Or fi... Dar nu pentru mine... Eu nu recunosc nimic... Până mai erl, nici nu știam cine sunteți... Nu bănuiam nici măcar existența voastră...

COCUTA. — Și de eri, până azi, nu s'a schimbat nimic ?..

ION. — Ba da... Știu eu ce vrei să zici... Dar de când vă cunosc, îmi dau seama, că pe zi ce trece, voi nu sunteți pentru mine, de cât un inutil semn de 'ntrebare... Un fapt divers fără nici o importanță... Un mic accident neprevăzut...

COCUTA, *complectându-l*. — Care totuș ar putea avea chiar și urmări fatale...

ION. — Dacă e așa, voi lupta să le 'nlătur la timp...

COCUTA, *profetic*. — Ia seama Ioane... Accidentul ăsta, ți-ar putea periclita existența...

ION. — Prostii !.. Amenințări grotești... Parcă existența mea, ar depinde de voi ?.. O viață 'ntreagă, am trăit, slavă domnului, fără să am nevoie de nici un exemplar din lumea voastră...

COCUTA. — Nu cumva regreti că ne-ai cunoscut ?..

ION. — A, nu... Asta n'am s'o spun niciodată... Regret numai că voi nu vreți să mă cunoașteți pe mine... Imi tolerați doar chipul și asemănarea mea cu voi... Și atâta tot... Pe voi, vă interesează numai existențele plastice... Voi nu cunoșteți de cât voluptatea trupului și a banului... Restul nu există... Pentru voi, restul nu e de cât visul unei nopți de vară...

COCUTA, *tandră*. — Și totuși... adu-ți aminte... Tot într'o noapte de vară ne-am cunoscut și noi...

ION, *amintindu-și cu o dulce tristețe*. — Probabil că'n noaptea aceea, nu erai tu... era, alta...

COCUTA. — Dar tu ?.. Nu cumva în noaptea aceea, erai și tu, tot un altul ?..

ION. — A, nu... Eu am rămas acelaș...

COCUTA, *cu ironie*. — Ai dreptate... Un amant, or cine ar putea fi el, nu este în realitate, de cât măgarul din visul unei nopți de vară...

ION, *exasperat*. — A !.. In casa asta, toată lumea știe pe Shakespeare pe dinafară...

COCUTA. — Nu-ți place visul unei nopți de vară ?..

ION. — Ba, da... Numai că e timpul să ne deșteptăm și noi odată... Nu vezi c'afară-i încă ziuă, și-am intrat în toamnă de-abinele ? Destule prostii ne-am spus în noaptea aceea... Eh, ho !.. Ajunge... *revenind*. De altfel, tu ești singura femeie care m'a făcut să spun prostii...

COCUTA. — Iartă-mă... A fost fără voia mea... Probabil însă, că celor dinaintea mea, le-ai spus lucruri mai interesante...

ION, *desvinovățindu-se cu gravitate în voce*. — Nu-ți fie teamă, că celelalte nu erau propriu zis femei... N'am stat cu nici una din ele, prea mult de vorbă, fiindcă n'am simțit nevoia să le spun nimic... De altfel, nici ele nu cred să fi avut timp de pierdut, să m'asculte... *liric*. Tu însă... Tu ești altceva... Tu ești prima femeie care mi-ai cerut să-ți vorbesc... să-ți vorbesc mult... mult de tot... Și eu ți-am vorbit... Nu știi, ce... Dar ți-am vorbit mereu... mereu... până ce mi-am dat seama că nu mai sunt al meu... *ridicând tonul*. Tu... Ești prima femeie care mi-a cerut să fiu al ei !..

COCUȚA, *care l'a ascultat în extaz*. — Da, da... Așa e... Așa e!..

ION. — Tu și cu bărbatu-tău... V'ați năpustit amândoi asupra mea ca niște paseri de pradă...

COCUȚA, *isbugnește la rândul ei, tăindu-i vorba*. — Și te-am răpus... *răsuflând ușurată*. În sfârșit... Iată că n'cepi să-ți recunoști singur slăbiciunea... Așa e!.. Dar n'a fost de cât o singură pasăre de pradă... Una singură... Și aceea, am fost eu!.. Numai eu!.. Fiindcă eu te-am reconstituit în amintirea lui bărbatu-meu, ca să te pot avea mai ușor. Eu am fost uliul care te-am ochit de sus, din înălțimea văzduhului... Eu mi-am zis „vreau să-l am”... și eu te-am avut...

ION, *protestând*. — Nu-i adevărat... ți s'a părut numai...

COCUȚA, *insistând*. — Ba te-am avut... Te-am avut în ghiarele mele ca pe un biet pui de găină... *lirică*. Puișorul meu drag... Micul meu pui de găină...

ION, *din ce în ce mai aprins*. — Nu, nu... Nu-i adevărat lighioană apocaliptică ce ești... Ați încercat numai să puneți stăpânire pe mine, dar n'ați reușit... De geaba m'ați parcelat ca pe un teren de cultură, că eu tot întreg am rămas...

COCUȚA. — Ți se pare... Te'nșeli...

ION. — Ba voi vă nșelați... Uitați-vă bine la mine... Ce'mi lipsește?... Nimic...

COCUȚA. — Fiindcă poate, nici n'ai avut nimic...

ION, *ironic*. — Și cu toate acestea... când mă gândesc pe ce puserați ochii!.. Ha, ha, ha... Tu-ți aleseseși partea sufletului... Bine n'țeles... Femeile sunt romantice... Bărbatu tău însă, mai practic, își alesese creerul.

COCUȚA, *în bătaie de joc*. — Frumoasă perspectivă!

ION. — Dar mai ales, frumoasă progresie geometrică. *cu desgust*. Astăzi doamna, bine voește să-mi plătească automobilul... iar mâine, domnul, va bine voi să-mi precepească semnătura...

COCUȚA, *răstită*. — Ioane!.. Unde vrei să ajungi?

ION, *calmându-se*. — În or ce caz, nu acolo, unde vrei să mă împingeți voi... Noroc însă, că m'am oprit la timp.

COCUȚA. — Ioane... Nu uita că tu nu ești încă, ce trebuie să fii...

ION. — Dar tu, de unde știi că eu aș vrea să fiu mai mult de cât ce sunt?

COCUȚA, *cu răutate calmă*. — Tu nu ești de cât tot un biet pui de găină.

ION, *enervându-se din nou*. — Ei, și?.. Chiar dacă ar fi să fie așa... te previn că puțul ăsta de găină, n'o să-l mâncați voi... Nu, nu... N'am să vă procur voluptatea să șoptiți la urechea mosafirilor: „sărăcuțul de el... Ce golaș era când l'am cumpărat!.. Noi l'am îngrășat așa... Noi l'am îndopat cu boabe de porumb în fie care zi...

COCUȚA, *cu multă căldură*. — Nu-ți fie teamă, că puțului ăsta de găină i-am pregătit o soartă mai bună... Am eu grije de el... O să-l păstrez lângă mine toată viața, fiindcă mi-e drag... și fiindcă vreau să-l văd crescând din zi în zi, tot mai mare... mare... mare de tot...

ION, *protestând cu încăpăținare*. — Ei bine, nu, nu, nu!.. Eu vreau să mor, tot mic și slab... Așa cum îmi

stă mie bine să mor... *ironic*. E drept că'n lumea voastră, toți oamenii care mor, sunt grași... Eu însă, nu am nimic de împărțit cu voi... *hotărât*. De azi înainte, s'a sfârșit... Nu mai vreau să vă cunosc... Nu mai vreau să fiu așa cum îmi porunciți voi să fiu... Vreau să rămân așa cum m'a făcut Dumnezeu... singurul milionar care știe să ofere, fără să umilească...

COCUȚA, *vexată*. — Ioane. *revenind, ironică*. Ha, ha, ha... Dacă stai așa bine cu Dumnezeu, roagă-l atunci să-ți mai ofere ceva... ceva cu ce-ai putea să te întorci la București...

ION. — Nu e nevoie... Mi-a dat Dumnezeu picioare destul de bune... Am s'o pornesc pe jos...

COCUȚA. — O să te apuce noaptea pe drum... Până la București sunt 58 de kilometrii.

ION. — Și tot atâtea cărciumi... Nu-ți fie teamă... Am eu, unde să poposesc până mâine dimineață.

COCUȚA, *cu aer misterios*. — Mâine dimineață, o să fie poate prea târziu...

ION. — Târziu? De ce? Nu sunt grăbit de loc.

COCUȚA, *insinuantă*. — Atât mai bine... O să te ajungă mai curând.

ION. — Cine?.. Bărbatu tău? *râde*. Ha, ha, ha!..

COCUȚA, *gravă*. — Nu el... Gloanțele lui!..

ION, *isbucnind din nou*. — Iar îmi vorbești de gloanțele lui bărbatu tău?.. Cocuțo!.. Ești un monstru!.. *rugător*. Pentru ce vrei să mă omori Cocuțo?..

COCUȚA, *cu vocea caldă și scandată*. — Pentru că te iubesc!..

ION, *după un lung oftat de ușurare sufletească*. — Ei bine... Fie!.. Facă-se voia ta, fiindcă văd că tot ești mai tare ca mine... Haide... Pregătește-mi preluđuul morții... Numai, nu mă face s'aștept prea mult... Mi-e sete... Intinde-mi mai repede buretele îmbibat în oțet și fiere... Aștept...

COCUȚA, *care s'a ndreptat spre masă, îi întinde o farfurioară cu dulceață*. — Până atunci însă, nu vrei o dulceață?

ION, *demontat, privește dulceața*. — Ce fel de dulceață e asta?

COCUȚA. — Dulceață de piersici... Nu-ți place?

ION, *codindu-se*. — Prea sunt roșii...

COCUȚA. — Așa sunt piersicile coapte... ca niște rări proaspete...

ION, *se cutremură pentru o clipă, apoi răspunde glumeț*. — Ași! De unde?.. Ca niște buze de femee... buze vopsite... *privind fix buzele Cocuței*. Ce roșii sunt buzele tale, astăzi, Cocuțo!.. *respinge farfurioara*.

COCUȚA. — Nu vrei dulceață?

ION. — Nu... Mulțumesc...

COCUȚA. — Ce vrei atunci?..

ION, *aproprindu-se agresiv de ea*. — Nu ți-am spus?... Oțet și fiere, vreau... Vreau buzele tale... Dă-mi buzele tale Cocuțo... *se imbrutisează lung câteva clipe, în care timp, Titu apare pe scara cerdacului din parc, cu pușca pe umăr*.

SCENA IX.

Aceiași, TITU

TITU, *care a văzut scena, se oprește o clipă, împietrit locul, apoi exclamă prelung ca o bestie rănită.* — A, a, a, a.

COCUȚA, *intr'un glas cu Ion, scurt.* — A!

ION, *la fel.* — A!

TITU, *care și-a desprins pușca de pe umăr, o încarcă grăbit, sbierând.* — Potae lihmită de foame!.. Asta mi-ai fost?.. Așteaptă numai să-ți arăt și eu cine sunt...

COCUȚA, *care după o luptă scurtă cu Ion, s'a pus scut de apărare în fața lui.* — Titule!.. Ce vrei să faci Titule?.. Să nu tragi... Să nu te atingi de el...

TITU, *țipă din ce în ce mai furios.* — În lături căteea... În lături, că de nu, vă omor pe amândoi...

COCUȚA, *care se sbate să-l poată acoperi pe Ion, care vrea să iasă el în fața armei.* — Nu, nu... Nu pe amândoi, fiindcă el nu are nici o vină. Vinovată sunt numai eu... Impușcă-mă pe mine, dacă vrei... Pe minei singură, fiindcă eu te-am înșelat... Eu sunt nevasta ta... El nu e pentru noi de cât un străin... Respectă viața streinului pe care l'ai adăpostit de bună voe în casa noastră.

TITU, *continuă să vocifereze, ochindu-i din timp în timp.* — Taci!.. Taci!.. Nu vreau să mai aud nimic... În lături... N'auzi?.. În lături că trag...

COCUȚA. — Nu, nu... Să nu tragi Titule... Să nu tragi... Așteaptă să-ți explic mai întâi... Ascultă...

TITU, *ducând pușca cu hotărâre la ochi.* — În lături, sau te trimit și pe tine cu el, pe lumea cea altă...

COCUȚA, *intinzând brațele încearcă ca să-l poată apăra mai bine pe Ion.* — Nu, nu... Nu... Pe el, nu...

Pe el, nu! Trage dacă vrei numai în mine... Eu singură sunt vinovată... Ți-am spus-o... Iată-mă... Sunt gata să primesc pedeapsa meritată... Nu vezi, ce liniștită stau în fața ta?.. O țintă mai sigură, nici că se poate... Imposibil să nu mă nemerești...

TITU, *căruia începe să-i tremure vocea și mâna pe pușcă.* — Cocuțo!.. Cocuțo!.. Ce-ai făcut Cocuțo?..

ION, *care a reușit să dea pe Cocuța în lături, se pune el scut de apărare în fața ei.* — Ce-a făcut domnule?.. N'a făcut nimic... Vino-ți în fire... Cel care bănuștii c'a putut face ceva, sunt eu... Eu sunt vinovatul, nu ea!.. Ea nu e de cât victima d-tale... A unui bărbat cu ambiții neroade...

TITU. — Canalie, taci!..

ION, *țipă și mai tare acoperindu-i vocea obosită a lui Titu.* — Ei bine, nu... N'am să tac, până ce nu-mi vei spune pentru ce m'ai adus în casa d-tale... Haide... Mărturisește singur... Ca să mă furi? Nu e așa?.. Ei bine, n'ai reușit să-mi iei nimic... În schimb însă, ți-am luat eu ce mi-a căzut în mână... Iacă așa... Acum suntem chit... Poți să tragi... Haide domnule!.. trage mai repede, că sunt grăbit... Profită cât ești mai tare ca mine... *cu scârbă.* Sfârșește-ți singur piesa aia, pe care vrei s'o semnezi împreună cu mine!..

TITU, *aiurit, se îndreaptă implectindu-se spre masă, bâlbâind.* — Nu... Nu... Nu... Nu pot.. Nu pot.. Nu pot să-i omor... *Pușca îi cade din mână.* Ticăloșii!.. M'au omorât ei pe mine!.. *cade sădărit pe fotel cu mâinile încrucișate pe masă și cu capul greoi peste ele, în timp ce Cocuța și Ion, îl privesc înmărmuriți, dar cu intuiția clară că pericolul a trecut.*

CORTINA

ACTUL III.

Acelaș decor ca în actul II. Acțiunea întreruptă la lăsarea cortinei, continuă cu aceleași personaje, cari nu s'au mișcat din scenă.

S'a înserat bine. Printre copacii parcului, amurgul însângerează petecele de cer.

Pușca se află pe scânduri, lângă fotelul în care stă Titu. Cocuța și Ion, cu atenția încordată, urmăresc atitudinea lui Titu, care și-a ridicat capul de pe masă și se freacă morocănos la ochi, ca după un vis urât.

SCENA I.

TITU, ION, COCUȚA.

ION. — Eh!.. A trecut... Nu?.. *Titu își deschide forțaș ploapele ca să ia contact cu realitatea, privește mai întâi pe Cocuța, apoi pe Ion și face un semn negativ cu capul.* — Cum? Tot nu vrei să crezi c'a fost o glumă?.. *explicativ.* O simplă lovitură de teatru... *Văzând că Titu întârzie răspunsul, Ion face pe supăratul.* A!.. dar bine, pe d-ta parcă te-ar chema Toma Necredinciosul, nu Titu Micșoreanu...

TITU, *după ce și-a întors ochii din nou spre Cocuța.* — Cocuța... Spune tu Cocuța... Așa e?..

COCUȚA, *afirmând cu putere.* — Nu ți-am spus? Doar nu bănuștii c'a putut fi altceva?.. N'a fost decât o simplă înscenare... o înscenare brutală, dacă vrei, dar o idee genială... Trebuie să recunoști...

TITU, *acceptând explicația.* — Și... A cui a fost ideea asta?

COCUȚA. — A cui putea să fie?.. A colaboratorului tău...

TITU, *cu o vizibilă părere de rău.* — Și tu, te-ai prețat la gluma asta sinistrală?..

COCUȚA, *naivă.* — Și de ce nu?.. Ce-am făcut mai

mult, de cât să colaborez și eu la piesa voastră?.. Fără concursul meu, n'ați fi căzut nici odată de acord...

TITU, *convins*. — Așa e... *revenind*. Dar asta, nu e treabă de femeie cinstită.

COCUȚA. — Te supără ușurința mea?

TITU, *incurcat*. — Nu... Dar, să vă fie rușine... *oftând din greu*. Mi-ați tras o spaimă... N'am s'o uit până la moarte...

ION, *jovial*. — În schimb, la moartea ta, lumea o să zică: A murit un autor dramatic...

TITU, *lepădându-se*. — Ba dacă știam c'o să am așa emoții mai bine renunțam...

ION. — Ei, asta e!.. D-ta vrei să faci artă fără emoții?..

TITU. — Ba nu... Dar lucrul ăsta nu mi s'a mai întâmplat nici odată până azi. *confidențial*. Știți că mi se'nclăstase degetul pe trăgaci?.. *pauză*. Poate fiindcă aveam presimțirea că nu-i adevărul...

ION. — Ba fiindcă aveai intuiția clară, că lucrul ăsta, nu trebuia să-l faci... *accentuând*. Chiar dacă ar fi fost adevărat...

TITU, *bănăuitor*. — Și tu crezi că dacă era adevărat, nu trăgeam?

ION, *cu autoritate*. — De ce n'ai tras atunci?.. Ce te-a împiedicat să fii consequent cu principiile tale în materie de flagrant delict?.. *Titu îl privește nedumerit*. Nu-ți prînseseși nevasta cu cel mai bun prietin al tău?.. De ce n'ai tras?.. De ce nu ne-ai omorât pe amândoi?..

TITU, *plictisit*. — Ce?.. Vrei s'o iei acum, de-a capo?..

ION, *insistând*. — Și de ce nu?.. Imi faci impresia că nu ești bine lămurit... Vrei să-ți dau o nouă dovadă că tot eu am dreptate?

TITU. — Nu, nu... te rog... Simt că 'nbunesc de-a binele.

ION. — Nu-ți fie teamă... Un om ca tine nu 'nebunește niciodată. Tu ai să mori de indigestie... de arteroscleroză... de senilitate precoce...

TITU, *cu răutate*. — Tu însă, erai cât p'aci, să mori împușcat...

ION. — Crezi?.. Dacă e-așa, hai să facem o contra probă... *Cocuței*. Doamnă, vă rog... Mărturisiiți soțului d-v. adevărul...

COCUȚA, *tresărind*. — A, nu, nu, nu!.. Te rog domnule Marian... Nu-mi face să regret prietini și admirația ce am pentru d-ta... Dacă nu puteți cădea de acord, nici de data asta, căutați-vă, un alt arbitru... Eu nu mă mai amestec... Lăsați-mă să 'mi văd în tihnă de menajul meu...

ION, *insistând*. — Dar dacă soțul dv. ține cu or ce preț să facă moarte de om!.. Ba nu, zău!.. De ce să nu-i facem plăcerea?.. *ridică pușca de pe scânduri și i o întinde lui Titu*. Poftim domnule... Trage...

TITU, *respingând-o*. — De geaba... Acum nu se mai prinde...

ION, *examinând pușca*. — Hm!.. Dar ce pușcă frumoasă!..

TITU, *cu mândrie*. — Te cred... E un Piper-Bayard istoric... Cu pușca asta a vânat la Rambouillet în 1913 Tarul Rusiei...

ION, *arătând pușca Cocuței*. — Dv. o cunoașteți

doamnă?.. Iată cu ce armă de preț era să fim omorâți noi... *revenind*. Dacă... bine înțeles, ar fi fost adevărat *Cocuța ia pușca și o pune pe masă*.

TITU, *ridicându-se din fotel*. — Nu dragă... Nu-ți fie teamă, că nu stricam eu bunătate de încărcături pe voi...

ION. — Ei nu, c'acum începi să exagerezi...

TITU. — Ba de loc... Dacă ar fi fost adevărat, știi ce-și fi făcut?.. V'ași fi dat pe use afară pe amândoi... Ți-ași fi oferit-o d-tale ca o supremă dovadă de prietinie... Așa cum pretinzi că 'spune Cicerone în „De Amiciția”.

ION. — Ha, ha, ha... *Cocuței*. Auziți doamnă?.. Frumoasă soartă ne-ar fi așteptat!..

COCUȚA, *tresărind*. — Pe noi domnule Marian?

ION, *explicativ*. — Bine înțeles... Ce s'ar fi 'ntâmplat cu noi, dacă am fi fost amânți veritabili?.. Am fi scăpat de gloanțele bărbatului mărinimos și în schimb, am fi murit amândoi de foame și de dragoste, unul în brațele altuia...

COCUȚA, *revoltată*. — Domnule Marian!.. Iți interzic să mai continui pe tonul acesta... Nu-ți dai seama că 'ncepi să devii arrogant?.. *lui Titu*. Titule... Ce 'nseamnă atitudinea asta?.. Dacă nu știi să-ți aperi nevasta, spune-mi cel puțin, să mă apăr eu...

TITU, *impăciuitor*. — Dar nu-ți mai face sânge rău de geaba, asta fuse o glumă!.. Nu-l cunoști?..

COCUȚA. — Cum? Tu admiți asemenea glume cu nevastă-ta?..

TITU. — Dar tu admiți ce-mi făcurăți amândoi adineaori?.. *lui Ion*. Haide domnule... Cere-i scuze mai repede... N'auzi?.. Vrei să intri acum în conflict și cu nevastă-mea?

COCUȚA, *lui Ion*. — Dacă aceasta, e singura perspectivă de fericire, ce poți oferi femeii care ție iubeste, regret... Dar eu n'am nevoie de astfel de prietini...

TITU, *intervenind din nou*. — Stai dragă, că de data asta, are el dreptate. Ba nu, zău... Un om sărac, n'are altă treabă mai bună de făcut, de cât să se 'nsoare?..

COCUȚA, *revoltată*. — Cum Titule?.. Tu crezi că dragostea, e numai apanajul oamenilor bogăți?..

TITU, *cu filosofie*. — Apoi dragostea e una și 'nsurătoarea e alta.

COCUȚA. — Asta înseamnă că și tu ai fi făcut la fel... Nu? Spune... Dacă ai fi fost sărac, tu nu m'ai fi luat de nevastă?

TITU. — Eu dragă, să-ți spun drept, nu știu ce-ași fi făcut... Tu însă, dacă eram sărac, cu siguranță că nu m'ai fi luat pe mine de bărbat...

COCUȚA, *lui Ion*. — Te felicit domnule Marian... Ai făcut un lucru extraordinar... Ai ceșit să faci din bărbatu-meu ce-ai vrut d-ta... Asta e cea mai grandioasă operă literară a d-tale.

ION. — A, nu... Așteptați să vedeți mai întâi sfârșitul piesei...

COCUȚA. — Nu cred să mai fie nevoie... Ați putea chiar renunța la ea...

TITU, *speriat*. — Ce-ai zis?.. Să renunțăm la piesă?.. Dar dacă suntem de perfect acord, de ce să renunțăm?

lui Ion. Nu-i așa domnule?.. Nu-i mai omorâm... Ii pedepsim cu ertarea păcatului și cu moartea de foame inevitabilă... Asta e cea mai grozavă răsbunare... Ai dreptate... In asemenea cazuri nu trebuie să te grăbești... Să n'o iei prea repede că nu-i bine... S'o iei așa, cum spune italianul... Or, cum ziceai că spune italianul?..

ION. — A, da... „Allegro, ma non troppo”.

TITU, *repetă încântat.* — Exact... „Allegro ma non troppo” Asta e bună de trecut la carnet... *scoate carnetul din buzunarul vestei și începe să scrie.* „Allegro”

ION, *intrerupându-l.* — Imi dai voce... „Allegro” cu doi „l”

TITU. — Da, da... „Allegro” cu doi „l” „ma non troppo”

ION. — Și „troppo” cu doi „p”

TITU, *scriind.* — Și „Troppo” cu doi „p” *în clipa aceea se aude clacsonul unui automobil care-i face pe câte-și trei să tresară brusc.*

COCUȚA. — Un automobil...

TITU. — Da, da... Chiar așa... Un automobil... Cine-o fi?..

ION, *care crede că a fost mințit de Cocuța.* — Trebuie să fie automobilul meu...

TITU, *glumeț.* — Măăă!.. Parcă-ai fi milionar!.. Ți-ai angajat automobil cu ziua?.. Ia fă bine și dă-i drumul că la noapte dormi la noi... Trebuie să sfârșim odată și cu piesa asta... Nu vezi c'a ajuns mai rău ca basmul cu „Cocoșul roșiu”?..

ION. — Nu-ți fie teamă că de acum încolo o să meargă strună... Până mâine o dau gata...

TITU, *neîncrezător.* — Crezi?..

ION. — Dacă-ți spun eu!.. Ce era mai greu de făcut, s'a făcut azi... N'ai văzut?..

TITU, *vesel.* — Și la iarnă... *începe să aplaude.* Bravo!.. Autorii... Autorii!.. *aplausele lui se amestecă cu sgomotul de afară.* Ce-o fi pe afară?.. Ce e sgomotul ăsta?..

COCUȚA, *ingrijorată.* — Ce s'o fi 'ntâmpat?..

TITU, *îndreptându-se spre ușa din dreapta.* — Cine strigă așa?.. *In clipa aceea ușa se deschide și Cuțui dă năvală înăuntru urmat de Florica și Zaharia care încearcă să-l reție.*

SCENA II.

Aceiași, CUȚUI, FLORICA, ZAHARIA

CUȚUI, *cu figura descompusă de groază și hainele în dezordine.* — Coane Titule!.. Scăpați-mă Coane Titule...

COCUȚA. — A!.. Cuțui...

TITU, *în același timp.* — Ce-i cu tine mă Cuțui?.. Tot grăbit ești?.. Ce ți s'a 'ntâmpat?..

ION, *în glumă.* — Probabil o nouă fabrică de macaroane...

CUȚUI, *abia vorbind de spaimă.* — Coane Titule!.. Coane Titule... Scăpați-mă că sunt pierdut... Aveți milă de mine... Nu mă lăsați, că m'arestează...

TITU, *plictisit că nu pricepe nimic.* — Ce țipi așa mă?..

Ai innebunit? Spune ce-ai făcut... Cine vrea să te aresteze?..

CUȚUI. — Poliția, Coane Titule... Agenții secreți... Sunt dat în urmărire că i-am omorât...

TITU. — Pe cine-ai omorât mă caraghiosule?..

CUȚUI. — Pe amândoi, coane Titule... Și pe ea și pe văru-său...

TITU, *intorcându-se spre Ion și Cocuța care ascultă nedumeriți.* — Nu 'nțeleg nimic... Asta e nebun... Nu știe ce vorbește?..

COCUȚA. — Pe cine-ai omorât Cuțui?.. Spune mai repede...

ION, *care începe să priceapă.* — Nu cumva ți-ai omorât nevasta? *Cuțui dă din cap afirmativ.*

TITU, *furiOS.* — Nevasta mă, ticălosule?..

CUȚUI, *articulând silabele cu vocea tremurată.* — Nevasta, coane Titule...

COCUȚA, TITU, ION, *dând un țipăt de groază împreună.* — A!..

CUȚUI. — Și pe ea și pe văru său... Student la medicină în anul al treilea... I-am prins împreună... Și când mă gândesc că-l țineam pe de geaba... Ba-i plăteam și taxele la facultate, tot eu...

TITU, *afectat.* — Ce-ai făcut mă, bestie cornută ce ești?..

CUȚUI, *holbând ochii.* — Dar ce era să fac, coane Titule?.. Nu mi-ați spus chiar dv. că trebuie să-i omor pe amândoi?..

TITU, *revoltat.* — Eu mă?.. *lui Ion și Cocuței.* L'ați auzit?.. Ticălosul aruncă vina pe mine?..

CUȚUI. — Ceasul ăl rău, coane Titule... Ziceți mai bine „Doamne ferește” că lucrul ăsta se poate întâmpla or căruia om însurat... Eu, pe dv. v'am ascultat...

TITU, *lui Ion și Cocuței.* — Auziți?.. Auziți?.. Ce'n-drăseală!.. Ce obrăncie!.. Bine că vă am martori pe voi...

CUȚUI. — Nu vă supărați, coane Titule... Dar învățați-mă, cel puțin, ce trebuie să fac... Mi-e frică să nu-mi fi luat urma agenții. Unde să mă duc eu acum?..

TITU. — La dracu să te duci, nu la mine la moșie... Ce cauți aici?..

CUȚUI, *din ce în ce mai deprimat.* — Nu mă goniți, coane Titule, că numai dv. mă mai puteți scăpa!.. Ce nu puteți face dv., când vreți?.. Ascundeți-mă barim pentru câte-va zile, unde va...

TITU. — Cum, cum?.. Să mă fac acum gazdă de asasin?.. La ocnă păcătosule... nu în casa mea...

CUȚUI. — Gândeți-vă că v'am servit cu credință, coane Titule... Cum ați zis dv., așa am zis și eu... Ce m'ați învățat dv. să fac, aia am făcut și eu...

TITU, *cu ton de moralist.* — Rău ai făcut Cuțui!.. Rău ai făcut, ce-ai făcut... De ce te-ai grăbit?.. Nu știai că graba strică treaba?.. Trebuie să aștepti mai întâi, să vezi dacă e adevărat...

CUȚUI. — Ce să mai aștept, coane Titule?.. Că doar i-am prins pe amândoi desbrăcați în pat...

TITU. — Ei, și?.. Ce dovedește asta mă?.. Dacă erau

veri, de ce s'ar fi jenat unul de altul ?.. Puteau dormi și desbrăcați..

CUTUI. — Dar nu dormeau, coane Titule... Nu m'am uitat eu pe gaura ușei ?..

TITU. — Ei, și ? Ce-ai văzut dacă te-ai uitat ?.. Iți puneau coarne... Nu ?.. Foarte bine-ți făceau... De ce ți-ai luat nevastă tânără ?.. Nu știai că lucrul ăsta, l'au mai pățit și alții ?.. Cine ești tu mă, să schimbi rânduiala lumii ?.. Cu ce drept ai omorât bieții oameni ?..

CUTUI. — Dar bine, coane Titule... Aduceți-vă aminte, ce mi-ați spus chiar dv.

TITU, *isbugnind*. — Nu e adevărat !.. Eu nu ți-am spus asta... Eu ți-am spus că'n zilele noastre, un bărbat inteligent când își prinde nevasta cu altul, o iartă, sau dă divorț de ea... *lui Ion*. Așa e domnule ?.. Spune-i și d-ta... *lui Cuțui*. Trebuia să i-o arunci în spinarea lui văru său... Să-i fi lăsat să moară de foame, ei singuri... nu să-i omorii tu...

CUTUI, *in prada desnădejei*. — Vai de mine, coane Titule...

TITU. — Ce, coane Titule, mă asasinule !.. *lui Zaharia*. Ia du-te repede după sergentul de jandarmi.

ZAHARIA. — Apoi don sergent e la noi la curte...

TITU. — Să vină 'ncoă, numai de cât... *Zaharia ese*.

CUTUI, *cade obosit într'un hotel*. — Doamne, doamne, doamne !.. S'a sfârșit și cu păcătosul de mine !..

TITU, *cu un rânjel de satisfacție*. — Și încă cum ?.. Bine de tot... Te aranjași să trăești de azi înainte pe contul statului !.. Brava ție Cuțui...

COCUȚA. — Titule... Fie-ți milă de el...

ION. — Hai mai bine să-l facem scăpat... Să se ducă unde l'o lumina dumnezeu.

TITU, *revoltat*. — Ce ?.. Ați înebunit și voi ?.. Asta e'n stare mâine, poimâine, să mă omoare și pe mine...

CUTUI, *Cocuței*. — Aveți milă de mine, coană Cocuțo... că numai conu Titu m'a băgat în ocnă...

TITU, *cu aer protector*. — Ei, lasă, lasă... că la urma urmelor, tot eu am să intervin la jurați să te achite... *intră Zaharia însoțit de sergentul de jandarmi*.

SCENA III.

Aceiași, ZAHARIA, SERGENTUL

ZAHARIA. — L'am adus conașule.

SERGENTUL. — Trăiți !..

TITU. — Ia-l domnule sergent... Ia-l repede... Dar vezi, să fii cu ochii 'n patru, că bestia asta, e'n stare să-ți scape și d-tale ca ălor de la București.

SERGENTUL. — Nu vă fie teamă boerule, că cu mine nu se joacă nimeni... Mai bine 'l înghit de viu, de cât să-mi scape din mână... *il apucă de ceafă și-l ridică de pe fotel*. Hai camarade... Ia-ți rămas bun de la boeri... Nu vezi c'aici nu-i de nasul d-tale ?..

TITU, *sergentului*. — Și pentru procesul verbal, să treci mâine dimineață pe aici... să-ți explic eu cum stau lucrurile.

SERGENTUL. — Am înțeles... Să trăiți... *ese urmat de Cuțui, Zaharia și Florica, care ridică tava cu cheseaua de dulceată*.

SCENA IV.

COCUȚA, TITU, ION

TITU, *după ce răsullă satisfăcut*. — Ei ? Văzură-ți ce fuse 'n stare să facă domnul Cuțui al nostru ?..

COCUȚA, *cu vocea stinsă de emoție*. — Bietul Cuțui !.. Și ce om de ispravă era !..

TITU, *protestând*. — Eh, om de ispravă... Auzi vorbă ? Un dobitoc... Să-l înșele nevasta chiar cu văru său și el să nu bănuiască nimic !.. Dacă 'și deschidea ochii la timp, nu era să se 'ntâmples moarte de om...

ION, *intervenind*. — Iartă-mă dragă, dar eu, iți spun drept... Nu te mai înțeleg...

TITU, *plictisit*. — Apoi d-ta așa ești... Incăpățânat... D-ta nu vrei să 'nțelegi nici odată ce trebuie... Noroc însă că mai sunt și oameni cu scaun la cap...

ION. — Și care e omul ăla cu scaun la cap ?.. Tu ?..

TITU. — Eu... Bine înțeles !

ION. — Ei brava !.. Tocmai tu care ești marele vinovat ?.. Nu-ți dai seama că autorul moral ești tu ?.. Tu i-ai zăpăcit mințile... Tu i-ai sugerat crima asta !..

TITU. — Apoi dacă a fost prost și s'a grăbit, ce să-i fac ?.. Cine l'a pus să se uite pe gaura ușei tocmai atunci ?

ION. — Cine ? Intâmplarea...

COCUȚA. — Fatalitatea...

TITU, *plictisit*. — Apoi d-ta așa ești... Incăpățânat... D-ta astea mari !.. Ce este aia : „fatalitatea” ?.. Mie de ce nu mi se'ntâmplă nici odată nimic ?..

ION, *cu admirație ironică*. — Fiindcă tu ești un om excepțional... Nu poate toată lumea, să aibă norocul tău...

COCUȚA. — Dar pentru numele lui Dumnezeu, lăsați discuțiile astea inutile... Mai bine fie vă milă de el, să-răcul... Dați-i o mână de ajutor...

TITU. — Ba mai bine, mă duc să văd dacă e pus la loc sigur... Mâine dimineață, o să fie prea târziu... Procesul verbal trebuie încheiat chiar în noaptea asta... Vreau să fie menționat expres, că pericolul criminal, a fost capturat de domnul Titu Micșoreanu, la conacul proprietății sale de pe moșia Cornești din județul Vlașca... Mă 'ntorc numai de cât... *ese coborând în parc pe scara din cerdac*.

SCENA V.

ION, COCUȚA

COCUȚA, *cu o hotărâre spontană*. — Acum e rândul tău... Pleacă și tu... Pleacă numai de cât...

ION, *surprins*. — Eu ?.. De ce să plec ?..

COCUȚA. — Fiindcă trebuie... Tu nu mai ai ce căuta aici ?

ION. — Și de când asta ?

COCUȚA. — De adineaori... Cum ?.. Nu-ți dai seama ?

ION, *glumeț*. — Sigur... Maurul și-a făcut datoria, Maurul poate să plece...

COCUȚA, *din ce în ce mai neliniștită*. — Tocmai... Fii și tu Maur măcar o singură dată 'n viața ta... Dacă nu poți sosi nici odată la timp, pleacă cel puțin când trebuie... *Ion flueră distrat, fără să răspundă*. N'auzi?.. Ce mai aștepti?..

ION, *cu aerul supărat*. — Ia lasă-mă 'n pace... Nu vezi că tu judeci totdeauna lucrurile anapoda? Tocmai acum vrei să plec?.. Înțeleg să fi plecat adineaori când mă găseam în conflict și cu tine și cu bărbatu tău... Acum însă, când suntem de perfect acord câte și trei... „J'y suis... J'y reste”

COCUȚA, *poruncitoare*. — Ioane! Pleacă te rog... Înțelege odată că trebuie să pleci... Îți ordon... Cine știe ce se mai poate întâmpla... Doamne ferește...

ION, *foarte sigur*. — Nu-ți fie teamă, că de acum încolo, nu se mai poate întâmpla nimic... Nu se mai prinde... Nu văzuși?.. Doar făcui și-o contra probă...

COCUȚA. — Lasă glumele de oparte, și pleacă... Pleacă numai de cât...

ION, *codindu-se*. — Bine, bine... Să plec... Dar cu ce să plec?.. Tu nu știi că nu mai am cu ce pleca?..

COCUȚA. — Cu automobilul lui Cuțui.

ION, *protestând*. — A, nu!.. Cu automobilul asasinului?.. Nici odată... Mi s'ar părea că sunt cu duba la Văcărești.

COCUȚA. — Mai bine la Văcărești de cât la Morga... Ioane... Uită-te la mine cum tremur de groază... Mie teamă să nu se mai întâmple ceva... Presimt că bănuiala lui Titu, n'a dispărut complet... Dacă-și da seama, că adevărul, e tot ce-a văzut el, nu ce i-am spus noi?..

ION, *cu încăpățănare*. — Atât mai bine... Nu tot vrei tu, să mă omori?..

COCUȚA, *protestând cu căldură*. — Nu, nu... Acum nu mai vreau să te omor... Până mai adineaori, nu simțisem încă aripa morții fluturând de asupra noastră... Acum însă, când îmi dau seama, cât de ușor poate muri un om, vreau să te păstrez în viață chiar dacă ar fi să ne despărțim...

ION, *induișat*. — Cocuțo!..

COCUȚA. — Taci... Taci te rog și pleacă... Pleacă și lasă-mă singură cu el...

ION, *tresărind*. — Cu el!.. adică cu bărbatu tău...

COCUȚA. — Da... Fiindcă 'n momentul de față, de el am nevoie, nu de tine... E însăși dragostea noastră, care ne impune acest sacrificiu... Până nu te voi ști plecat, nu mă pot liniști... Câte-va zile chiar, te rog să nu te mai arăți de loc... Nu trebuie să mai dai ochi cu noi... Înțelege odată... Ai încredere în mine și pleacă... Pleacă numai de cât...

ION, *cedând*. — Bine... Dacă e așa, plec... Spune-mi însă când o să ne mai vedem...

COCUȚA. — Nu știi... În or ce caz, nu la noi acasă... Să nu mai vii nici odată pe la noi...

ION, *cu tristețe*. — Am înțeles... Asta înseamnă că ne despărțim pentru totdeauna...

COCUȚA, *protestând*. — Nu, nu... Numai pentru atâta timp cât o să fie nevoie.

ION. — Și cât de lung are să fie timpul ăsta?

COCUȚA. — Nu știi... De unde vrei să știi?.. Ai răbdare și așteaptă... Am să-ți telefonez eu... Am să viu la tine acasă...

ION, *tresărind, protestează jenat*. — Nu, nu... La mine acasă, nu... Te rog să nu vii nici odată la mine acasă Cocuțo dragă...

COCUȚA, *mirată*. — Nici odată?..

ION. — Nici odată... Fiindcă la mine acasă, nu-i frumos ca la voi...

COCUȚA, *mângâindu-l cu dragoste*. — Ce prost ești tu, micul meu pușor de găină!.. N'ai nici măcar atâta imaginație să poți schimba un coteț într'un palat...

ION, *cu multă tristețe*. — Ah!.. Dacă ar fi așa de ușor, ce-mi spui tu!.. Mi-e teamă însă, că n'o să ne mai vedem niciodată... Vezi tu, Cocuțo dragă... Am scăpat noi de gloanțele lui bărbatu tău... Dar de ce va trebui să se întâmple când va, n'am scăpat încă... N'am murit nici unul, nici altul... E drept... În schimb însă, ceva... Ceva din noi înșine, a început să moară în amândoi de-o potrivă, chiar din clipa aceasta...

COCUȚA. — Ioane, taci...

ION. — Și dacă am să tac, o să fie altfel?.. Nu... Hai să nu ne mai înșelăm... să nu ne mai mințim... Iubirea noastră n'a fost de cât visul unei nopți de vară... Tu n'ai să mă mai iubești Cocuțo, fiindcă tu nu poți iubi de cât aici... în casa ta... *accentuând în casa voastră*... în casa asta frumoasă, în care însă, păcat că nu pot trăi împreună de cât minciuna și ridicolul...

COCUȚA, *oprindu-l*. — Ioane taci!.. Nu turbura visul primei noastre nopți de toamnă...

ION. — E prima noastră noapte, în care nu vom putea dormi, nici eu, nici tu Cocuțo...

COCUȚA, *sentențios*. — Atât mai bine Ioane... O noapte întreagă de veghe, înseamnă o zi de viață mai mult...

ION, *cu admirație, se apropie de ea*. — Asasină mică și dulce... *o apucă de amândouă mâinile*. Zi... Nu mai vrei să mă omori? *Cocuțo face un semn negativ din cap*. Nu?.. De ce?..

COCUȚA. — Pentru că te iubesc. *se îmbrățișează repede și pasionat apoi se desprind grăbiți*. Du-te acum... Du-te...

ION. — M'am dus!.. *ese pe ușa din stânga în care timp Cocuțo privește în jurul ei și văzând că s'a înopțat de abinele, aprinde lumânările din candelabru de pe masă*.

SCENA VI.

COCUȚA, NOEMI, apoi ION

NOEMI, *intră grăbită pe scara din cerdac*. — Bună seara Cocuțo... Vă deranjez?

COCUȚA, *surprinsă*. — De loc... S'a întâmplat ceva?

NOEMI. — A, nu... Nimica grav... Am aflat însă c'ar fi la voi un automobil... N'ar putea să mă ducă și pe mine la București?..

COCUȚA. — Cum nu !.. E chiar gata de plecare.

NOEMI. — Adevărat ?.. Vai !.. Ce noroc am avut...

COCUȚA. — De ce te miri așa ? Tu ai totdeauna noroc...

NOEMI. — O, o !.. Exagerezi... Bunioară, azi la vânătoare...

COCUȚA. — Nu ți-a mers bine ?

NOEMI. — De unde ?.. Prost de tot... Nu ți-a spus bărbatu tău ? Șapte focuri în vânt și unul într'o biată rată sălbatecă pe care o'mpușcase tot el înaintea mea...

COCUȚA. — Și atâta tot ?..

NOEMI. — Dacă-a fost zi cu ghinion.. Nu vezi ?.. În ioc să mă odihnesc... acum trebuie s'o pornesc iar la drum... Imi telefonă adineaori avocatul meu de la București, că mâine dimineată am înfățișare la Casație...

COCUȚA. — Lasă c'ai destul timp să te și odihnești. Ce-ai să faci toată noaptea ? Intr'un ceas și jumătate, sunteți la București.

NOEMI. — Așa e... Dar cu hopurile de pe drumul nostru, nu știi nici odată când ajungi...

COCUȚA. — Nu-ți fie teamă că-ți dau și un tovarăși de drum. Nici n'ai să simți cum o să treacă vremea.

NOEMI, *surprinsă plăcut*. — Da ?.. Merge și bărbatu tău ?

COCUȚA. — Nu el... Un prietin al lui... domnul Marian.

NOEMI, *și mai plăcut surprinsă*. — A ! Da ?.. Am auzit eu vorbindu-se unde va de domnul ăsta... Eu însă, nu-l cunosc încă... E băiat amuzant.

COCUȚA. — Foarte amuzant... În or ce caz, mult mai amuzant ca Titu...

NOEMI. — Ei vezi ? Asta n'o cred...

COCUȚA. — Dacă-ți spun eu !.. Știe tot felul de lucruri... Știe să vorbească până și limba paserilor.

NOEMI, *veselă*. — Admirabil... O să mă n'nteleg cu el de minune... Tu știi ce părere are bărbatu tău de mine ?.. Auzi, că parcă-ași fi o ghionoaie... *în momentul acela Ion intră pe ușa din stânga cu pardisiul de voiaj pe braț și geamantanul în mână*.

COCUȚA. — Iată-l tocmai... Dă-mi voe să ți-l prezint. *face prezentarea*. Domnul Marian... Doamna Noemi Popescu... o să faceți împreună drumul până la București.

ION, *aplecându-se ceremonios*. — Incântat doamnă.

NOEMI, *zâmbindu-i*. — Nu mai puțin domnul meu...

ION. — La dispoziția dv. doamnă. După cum vedeți, eu sunt gata.

NOEMI. — Și eu la fel... Ah ! De m'ași vedea mai curând în patul meu de acasă !..

ION. — Aveți dreptate doamnă... În automobil se doarme foarte prost. Hopurile drumului, vă trezesc tocmai când vă este somnul mai drag... Vă privează până și de voluptatea visului... Visul unei nopți de toamnă ca asta, bunioară... *revenind*. Sau, poate dv. nu visați de cât în nopțile de vară ?..

NOEMI, *holbând ochii spre Cocuța*. — Mi se pare c'ai avut dreptate...

COCUȚA. — Nu ți-am spus eu !

ION, *fără să dea atenție*. — Aveți bagaje doamnă ?

NOEMI. — Numai un geamantan și o valiză de mână. Treceam să le luăm de la conac... Aci alături... doi pași numai... Au revoir, Cocuțo dragă și merci... *se sărută*.

ION, *după ce schimbă o privire pe furis cu Cocuța*. — Sărut mâna doamnă... *ii sărută mâna*... și dacă n'o să avem la noapte nici un accident, sper să ne mai vedem... Nu ?..

COCUȚA, *cu o nuanță de gelozie*. — O.. De sigur... Și încă, pe cât mai curând posibil... *Ion și Noemi coboară pe scara cerdacului în parc, în timp ce Cocuța le luminează drumul cu candelabru până ce dispar în noapte*.

SCENA VII.

COCUȚA, FLORICA

FLORICA, *intră pe ușa din dreapta cu tava cu tacâmuri pentru masă*. — Unde-o fi plecat așa de grăbit, Conașu Ion ?

COCUȚA. — La București.

FLORICA, *cu dublu înțeles*. — Cu conita de alături ?

COCUȚA. — Da... O conduce dumnealui, fiindcă se teme să umble singură noaptea pe drum.

FLORICA, *zărind pușca pe masă*. — Dar cu pușca asta ce faceți conita ? Vă mai trebuie ?

COCUȚA. — Nu, nu... Ia-o de aici... Du-o la locul ei *Florica lasă pe masă tacâmurile și ese cu pușca în mână pe ușa din dreapta*.

SCENA VIII.

COCUȚA, TITU

TITU, *intră furios pe scara cerdacului din parc*. — Eh ! Poftim... Dobitocul ăsta de Cuțui mi-a stricat toate combinațiile... Inchipuește-ți dragă ce ghinion !.. Sfârșisem tocmai de semnat procesul verbal... Luasem și-o copie după el, că mă gândeam să trimit o notă și la ziarele din Capitală... și când colo !.. Ce crezi că aflu ?..

COCUȚA, *nerăbdătoare*. — Ei, ce ?.. Spune mai repede...

TITU. — Nu era nimic adevărat.

COCUȚA, *surprinsă*. — Nu ?

TITU. — Nu, dragă... N'a omorât pe nimeni... Un caraghios...

COCUȚA, *veselă*. — Ești sigur ?.. De unde-ai aflat ?

TITU. — De unde ? De la șeful postului... Alt dobitoc și ăsta... S'a grăbit să ceară relații prin telefon de la București...

COCUȚA, *nerăbdătoare*. — Și ? Și ?.. Ce i-a răspuns ?

TITU. — Nu ghicești ?.. O simplă tentativă neisbită... Și atâta tot... De tras, a tras el, nu-i vorbă... Dar n'a spart de cât un ochi de geam la o fereastră... Mă miram și eu !.. De unde să știe să tragă cu pușca Cuțui ?.. S'a făcut de răs caraghiosul... Când a auzit bubuitura, s'a

speriat pe semne, așa de tare, că n'a mai așteptat să vadă ce-a făcut și-a luat-o la fugă spre noi...

COCUȚA, *răsufând satisfăcută*. — Și tu regreti că nu i-a omorât cu adevărat?..

TITU. — Ba nu, dar mă gândeam că la proces... Știi... ar fi vorbit ziarele ce-va și de mine... *uitându-se în jurul lui*. Dar Ion unde e?..

COCUȚA. — A plecat.

TITU, *surprins*. — Unde-a plecat?

COCUȚA. — La București.

TITU. — Cum așa? Cine i-a spus să plece?

COCUȚA, *insinuantă*. — Probabil persoana pentru care venise.

TITU, *nedumerit*. — Dar pentru cine venise?.. Nu venise pentru noi?

COCUȚA, *misterioasă*. — Pentru noi? Nuuu... De altfel, au și plecat împreună.

TITU. — Împreună? Cu cine?..

COCUȚA. — Cu nepoata lui Rudeanu...

TITU, *interzis*. — Cu Noemi? *îsbucnind*. Unde-i pușca? *se repede spre masa unde era pușca*.

COCUȚA. — Dar ce mai vrei să faci cu ea?

TITU, *revenindu-și* — Nimic... Adică, vreau să spun că... *exclamând*. Extraordinar!.. Va să zică, pentru Noemi venise Canalia?

COCUȚA. — Nu cum va crezușezi c'a venit pentru mine?..

TITU, *plctisit*. — Ia nu mai vorbi prostii... *se bate cu palma pe frunte și ilueră a pustiu*. Bine că mi deschiseși ochii!.. Ei!.. Lasă-i acum pe mine... Știi eu, ce trebuie să fac... Pe domnul ăsta mai ales, n'am să-l ert nici mort... *Cocuței*. Știi că-ți spusese că i-am pregătit o surpriză... să-i cedez lui și tantiemele mele. Eh! Fiindcă i le-am promis, o să-i le dau... Dar ia să vedem noi cât face *se dă la o parte ca să nu fie văzut de Cocuța, scoate carnetul de note din buzunar și începe să socotească cu vocea pe jumătate*. Costumul de vânatoare, 12.000 de lei... Pantofii galbeni cu clape mexicane, 2.500... Mănușile muschetar 1.500... și geanta de Peau de Suede 3.500... Total 19.500... Hai să-i pun 20.000 de lei ca să fie țifra rotundă... *vorbește*. P'ăștia îi scad cu siguranță... Cine-și permite luxul să aibă amantă din lumea mare, să facă bine să și-o îmbrace singur...

COCUȚA, *apropindu-se*. — Dar ce tot bombănești acolo?..

TITU, *ascunzând carnetul*. — Nimica... Ziceam... Să pună masa mai repede că mi-e foame. *Vrea să iasă pe ușa din stânga dar în clipa aceea Ion apare pe scara din cerdac și la exclamația speriată a Cocuței, Titu se întoarce*.

SCENA IX.

Acieiași, ION

COCUȚA, *scurt*. — A!..

TITU, *prelung*. — Aaaa! Ce-i cu d-ta domnule? Parcă plecaseși?..

COCUȚA, *îngrijată*. — Ați avut vreun accident?..

ION, *încurcat*. — Nu... Nici un accident... Mi-am uitat manuscrisul pe măsuta de noapte...

TITU, *apostrofându-l*. — Semn rău! Semn rău!.. Nu ști c'odată plecat nu e bine să te mai întorci înapoi?.. *În clipa asta Cocuța dispăre grăbită pe ușa din stânga ca să aducă manuscrisul. Titu profită de plecarea Cocuței, și se adresează agresiv lui Ion*. — Ascultă... Știu tot...

ION, *încurcat*. — Nu-i adevărat... Nu știi nimic... Spune ce știi?

TITU, *muștrându-l cu bonhonie*. — Canalie!.. Așa prietin mi-ești tu mie?..

ION, *refăcându-se*. — Ești un caraghios... Ce'nseamnă amenințările astea?..

TITU, *conciliant*. — Pssst!.. Vorbește încet să nu te audă Cocuța... Nu-ți fie teamă că nu te ameninț... Vreau numai să te rog și eu ceva.

ION. — Spune mai repede că sunt grăbit.

TITU. — Nu, nu... Să nu te grăbești c'ai timp destul... Dacă mi-ești prietin cu adevărat însă, fă-mi plăcerea te rog și rămâi la noapte aici...

ION, *exclamă surprins*. — Ce? Ești nebun?

TITU. — Da... Sunt nebun... Lasă-mă să conduc însă, eu pe Noemi la București.

ION, *făcând pe dificilul*. — Ții așa de mult?

TITU, *umilit*. — Te faci că nu pricepi?.. Nu ți-am spus că femeia asta mi-a zăpăcit mințile?..

ION. — Bine, bine... Dar ce-o să zică nevasta ta?..

TITU. — Dar d-ta ce rost ai în casa mea?.. Zici că ești scriitor... Dacă ai fantezie, inventează ceva la re-pezeală...

ION, *cedând*. — Dacă-ți face plăcere... Poftim... N'ai de cât să o conduci tu...

TITU, *cu efuziune*. — Adevărat? Nu te superi?..

ION. — Eu?.. Asta înseamnă că nu mă cunoști încă de ajuns...

TITU, *în culmea fericiri*. — Mai spune odată că e adevărat.

ION, *cu o resemnare falsă*. — E mai mult fatal... de cât adevărat... Imi dau seama că eu nu pot lupta cu tine...

TITU, *îngâmtat*. — Ei, da... Înțeleg... O femeie ca Noemi, costă mult... Nu face de tine... *iluminat de o idee*. Ascultă... Dacă mi-ai vinde-o mie? Ți-o cumpăr... Cât vrei să-ți dau pe ea?..

ION. — Prietenia ta mi-e de ajuns...

TITU. — Ei brava!.. Asta înseamnă că știi să apreciezi prietenia unui om de seamă ca mine... *ii strânge mâna*. Ai procedat ca un adevărat om de lume, și lucrul ăsta n'am să-l uit nici odată... Apropos... Să știi că nu-ți mai pun la socoteală costumul de vânatoare și pantofii cu clape mexicane...

ION, *nedumerit*. — Costumul de vânatoare? Care costum?..

TITU. — Lasă, lasă c'am să-ți explic eu și lucrurile astea, dar ceva mai târziu... Să știi numai c'adineori

eram foarte supărat pe tine... Acum însă, mi-a trecut... totuș... rămâne vorba 'ntre noi... Mare javră mai ești... D'ăia n'ai vrut tu să-mi spui nici odată cine e metresa ta...

COCUȚA, *se întoarce cu manuscrisul*. — Iată manuscrisul...

TITU, *grăbit*. — Nu, că nu mai e nevoie... Nu mai pleacă... Nu-l vezi dragă ce palid e?.. E mai superstițios ca o babă de 80 de ani!.. M'a rugat să-i conduc eu metresa la București...

COCUȚA, *uimită*. — D-ta, domnule Marian?

ION, *incurcat*. — Da... Eu... Adică... Vreau să zic... Dacă nu există nici o altă soluție?

COCUȚA. — Așa de mult te'ncrezi d-ta în femei, domnule Marian?..

TITU, *intervenind*. — Ia nu-l mai face să bânulască cine știe ce...

ION. — Mă ertați doamnă... Dar metresa mea, e o femeie ideală... Până azi cel puțin, n'am avut nici un motiv să fiu gelos...

TITU. — Și n'o să ai nici de azi înainte... Foarte bine... Apoi dacă eu, om însurat, am atâta încredere în voi să vă las singuri, o noapte 'ntreagă... ba nu, zău... De ce n'ar avea și el aceiași încredere în noi?.. *se duce la ușa din dreapta pe care o deschide strigând*. Florico... Adu-mi mai repede pardisiul de voiaj...

ION, *după ce schimbă o privire furioasă cu Cocuța, la vederea lunii pline care tocmai a apărut între copaci*. — Și unde mai pui că o să aveți și lună plină.

TITU. — Ei, lasă, lasă... că luna plină nu e numai pentru noi... E pentru toată lumea.

COCUȚA, *cu îngrijorare*. — Luați seama totuș... Să nu goniți prea repede...

TITU. — Nu, nu... Nu-ți fie teamă... Viteză potrivită... Ce zici Ioane?.. „Allegro ma non troppo” Nu? *Florica aduce pardesiul*. Du-te repede și adu bagajul conașului de la automobil. *Florica ese prin cerdac*. Măine dimineață

sunt înapoi... Dejunăm împreună... *în pragul scării*. Te rog însă... Fă tot posibilul, până mâine să fie gata...

ION. — Nu duce nici o grijă... *revenind*. Numai, roagă pe doamna să n'aibă insomnie la noapte.

TITU. — Cocuțo... Ia seama... Să nu-l ții prea mult de vorbă după masă... Culcă-te numai de cât, te rog... Eh!.. La revedere dragii mei... *se coboară în parc pe scara din cerdac, în timp ce Ion și Cocuța, rămași singuri, se privesc cu oare care jenă, fără să scoată o singură vorbă*. *Tăcută Cocuța se îndreaptă spre ușa din stânga iar Ion spre masa pe care începe să aranjeze tacâmurile*.

SCENA X.

ION, COCUȚA

ION, *oprind-o cu gestul*. — Unde te duci?

COCUȚA. — N'ai auzit ce ordin mi s'a dat?.. N'am voie să te mai țin de vorbă. Mă duc să mă culc...

ION. — Dar noi, nu mâncăm astă seară?

COCUȚA. — Mie nu mi-e foame... Mănâncă singur...

ION, *cu amărăciune*. — Singur?.. Bine... Am să mănânc singur atunci!.. Iată ce 'nseamnă să vii la prieteni... la țară... Mai bine rămâneam la București.

COCUȚA. — Crezi c'ar fi fost mai bine?.. La București, n'ai fi putut sfârși piesa chiar azi... Nu uita că până mâine dimineață, trebuie să fie gata.

ION, *se uită la ceas*. — Și dacă-o fi gata până la miezul nopței?..

COCUȚA, *cochetă*. — Atât mai bine... După miezul nopței, vino cu ea la mine, s'o citim împreună.

ION, *vrând să se 'ndrepte spre ea*. — Cocuțo!..

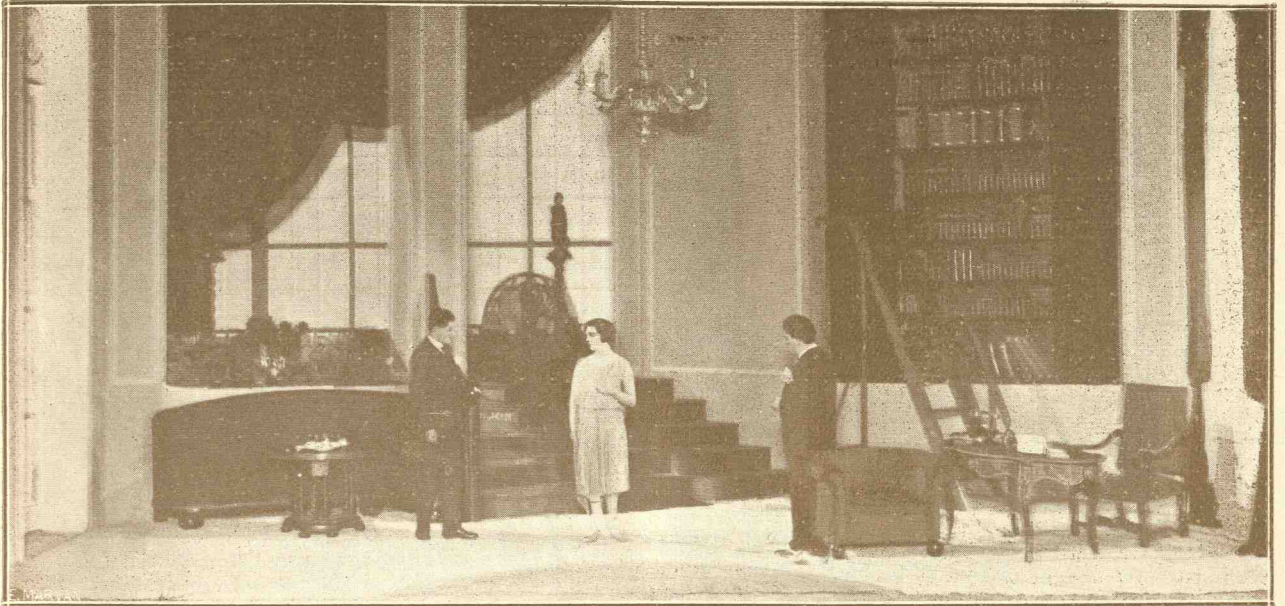
COCUȚA, *oprindu-l cu degetul pe buze*. — Pssst!.. *îi arată masa cu tacâmurile pe ea*. — Poftă bună!..

ION, *intinzând ambela brațe spre ea ca un salu antic*. — Noapte bună...

CORTINA

ACTUL I

Foto Mandy. S-sor Lonyai

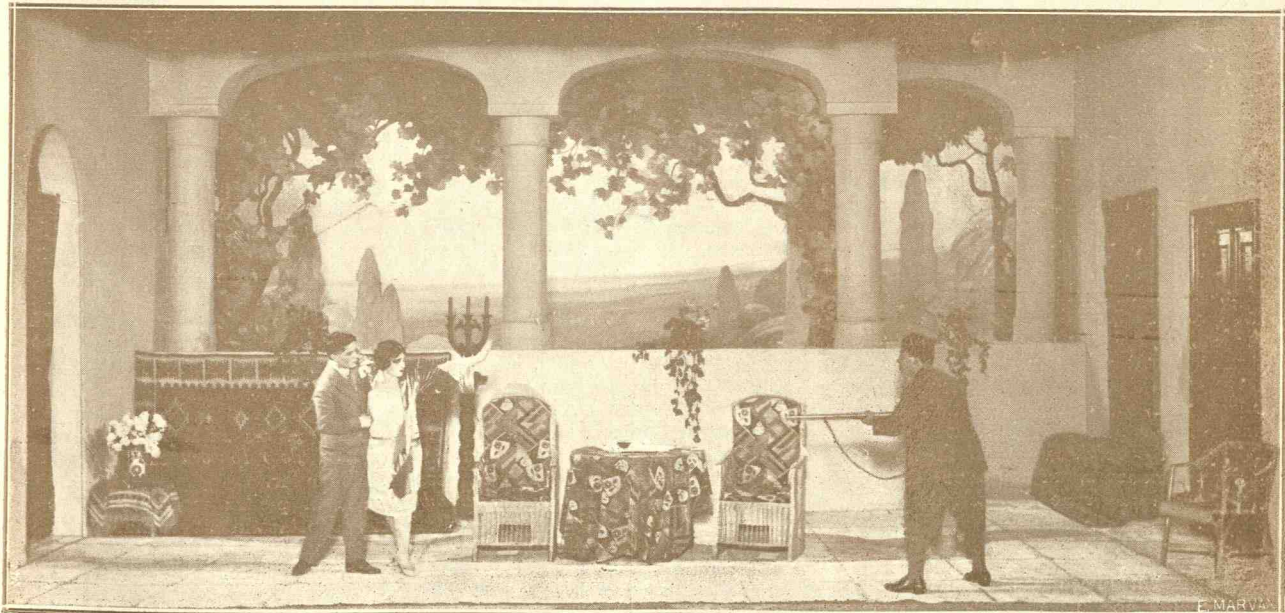

Ion Marian
Pop Marțian

Cocuța Mișoreanu
Marioara Zimniceanu

Titu Mișoreanu
Ion Sârbul

ACTUL II

Ion Marian
Pop Marțian

Cocuța Mișoreanu
Marioara Zimniceanu

Titu Mișoreanu
Ion Sârbul

a vrut să lase și *intelectualității* un cuvânt în ceea ce privește răspunsul la întrebarea: Ce trebuie să facă un bărbat care-și surprinde nevasta în brațele amantului?

Ca și în *Manechinul sentimental*, d. Minulescu relevă și în această comedie o rară virtuozitate în construirea dialogului, pe care îl înfloreste cu parodoxe și elemente de-osebite intelectuale. Strălucirea dialogului constituie astfel un element de atracție în plus pentru o piesă a căreia acțiune se strânge dela primul act pentru a culmina în actul al treilea.

În „Universul literar” d. B. Cecropide găsește „*Allegro ma non troppo*” superioară „*Manechinului sentimental*”:

„Autorul „*Manechinului Sentimental*” a făcut o comedie, căreia unii pot să-i găsească variate cusururi. Dar „*Allegro, ma non troppo*” e ca piesă de teatru, superioară „*Manechinului sentimental*”. Are dialog mai viu, are acțiune teatrală mai accidentată, are atmosferă mai variată, are mai accentuat sufletul teatral.

Subiectul? În fond, comun. Dar nu subiectul interesează, ci desfășurarea, accidentele și tonalitatea lor. Și din acest punct de vedere, subiectele prelucrate de Ion Minulescu sunt îmbrăcate în forme totdeauna originale. Poți să nu le admieți. Se poate să te distanțeze. Sunt însă originale. Au ceva straniu, căutat straniu, aș putea zice senzațional. Și adesea, suntem dornici să gustăm senzaționalul”.

D. Paul Prodan, care iscălește cronică teatrală a „Viitorului” își începe astfel articolul:

„D. I. Minulescu ispitit de succesul meritat al „*Manechinului sentimental*”, a dat o nouă lucrare dramatică, care în felul cum este prezentată, constituie încă un succes de teatru al poetului *Românțelor pentru mai târziu*.”

D. I. Minulescu ne-a apărut în „*Allegro, ma non troppo*” ca având trei predecesori, sau trei modele:

Unul este Pirandello, dela care a luat paradoxul vieții, amestecul visului cu realitatea; celalalt este Bernard Shaw care i-a servit de model în felul humoristic cum privește viața și în acea bufonerie care este în fond o mare dramă: bufoneria ce se ascunde sub actele omenești cele mai grave.

„*Allegro, ma non troppo*” a avut și un al treilea model: Pe d. I. Minulescu însuși, căci acea „*trouville*” din *Manechinul sentimental* ce constă din amestecul dintre piesa de teatru și viața însăși, același adulter care se comite sub ochii bărbatului, sub masca unei piese fictive care se compune atunci, o regăsim și în noua piesă a d-lui I. Minulescu.

Face aceasta dovada unei inferiorități creatoare? Nici decum, căci autorul nu rămâne ankilosat într'un calapod, ci din două situațiuni identice scoate două piese de teatru diferite. „*Je prends mon bien où je le trouve*”, cu atât mai mult cuvânt cu cât autorul român care nu e Molière, își găsește bunul său în chiar propria-i lucrare. Dar tehnica cu care e scrisă piesa, vioiciunea dialogului, comicul complet și bine pregătit al actului al III-lea, caracterisarea tipurilor cari sunt scoase din observarea naturii însăși, fac din piesa nouă a d-lui I. Minulescu, un spectacol reușit, căruia i se poate prognoștica un șir de reprezentații atrăgătoare”.

D-l Searlat Froda în „Rampa” spune:

Autorului nostru trebuie să-i recunoaștem însă dela in-

ceput o mentalitate și o sensibilitate deosebită. Eroii d-lui Minulescu, desigur că nu sunt eroii pe care-i întâlnești în toate piesele franceze bulevardiere. Nu sunt dulcegi, nu au maniere de scenă, fac parte dintr'o lume specială și chiar dacă noi nu-i admitem, aceasta nu înseamnă, că ei nu există. Ați putea spune atunci că teatrul nu trebuie să aducă pe scenă cazuri singulare sau patologice. De acord. Dar eroii piesei domnului Minulescu nu fac parte din aceștia. Ei sunt personaliități cu o reacțiune sentimentală aparte, cu o mentalitate și un suflet nou format poate sub influența lecturilor, poate sub impulsul unui spirit de aventură, care domină ritmul generației noastre. Desigur că pentru educația noastră atât de romanțioasă, o declarație de dragoste trebuie neapărat făcută sub *clair de lune*, în acordurile valsului *Le lac du Come* și cu versuri din Gerald. Permiteți-i însă lui Minulescu să creadă că un intelectual obsedat de o femeie poate și trebuie să vorbească altfel. Eroul sentimental din *Allegro, ma non troppo* voeste să iubească în felul lui. Cu forța de analiză, care-i apanagiul intelectualității, el nu vrea să spună în clipele de expansiune cele mai înalte, fraze banale. Le caută frumoase, stilizate, declamatoare și cu cât se simte mai antrenat de verva lui impetuoasă, cu atât în sufletul lui dedublat de puterea analizei cerebrale îi apare ca într'o oglindă caricatura elanului lui sentimental. Îi simte ridicolul și simțindu-l, începe prin a se ironiza pe el singur și apoi pe cei din jurul lui! Iată cum naște grotesca. Nu ca un proces voit, demonstrativ, ci o rezultantă inexorabilă a spiritului lui analitic.

Efortul însă pe care acest autor îl face de a merge pe alte drumuri, cari chiar dacă nu sunt atât de noi, sunt ale sale îi fac cinste și merită să fie subliniate. E d. Ion Minulescu un deschizător de drumuri, un reformator, un promotor, în cele teatralicești? În comparație cu noile încercări de aiurea, desigur că nu. Pentru literatura noastră dramatică însă, hotărât că da. Tendința d-sale de a intelectualiza personagiile, construcția, tehnica nouă, dialogul și întreaga atmosferă în care simți dorința autorului de a se realiza pe sine sub chipul diverselor personaje, și în afară de tipicul piesei noastre istorice, feerice și de salon convențional, cari chiar după L'Illustration, merită să fie reținut.

În ce privește interpretarea și realizarea scenică ne vom îngădui iarăși să facem apel la cronică D-lui *Iosif Nădejde*:

„O interpretare din cele mai alese a slujit minunat piesa d-lui Minulescu. Personagiile principale au fost interpretate de: d-na *Marioara Zimniceanu* soția, d. *I. Sârbu* soțul și d. *A. Pop-Marțian* amantul. D-na *Zimniceanu* a desfășurat o bogată gamă de mijloace într'un rol de cochetărie și de femininitate pe care l'a cizelat cu o artă din cele mai fine. D. *I. Sârbu* a conturat cu mult umor rolul soțului, obținând în el un mare succes. În scriitorul *Marian* a apărut d. *Pop Marțian*, un excelent actor care poate fi întrebuințat tot așa de bine în comedie ca și în dramă.

D. *Morțun*, care știe să impreune așa de bine în jocul său umorul cu dramatica, a creat un *Cuțui* pe cât de veridic pe atât de savuos, ca și d-na *Toto Ionescu* care a izbutit să dea relief unui personaj secundar.

Regia d-lui *Bumbești* a făcut pentru spectacol tot ce se putea face. De altminteri, spectacolul a fost mult gustat de public care a aplaudat zgomotos pe actori și a făcut d-lui Minulescu o caldă manifestație de simpatie”.

QUARANTA